

REVISTĂ EDITATĂ DE ASOCIAȚIA CULTURAL-SPORTIVĂ "IZVORUL" - SĂCELE.

ÎNFINȚATĂ ÎN ANUL 1922 ȘI ÎNREGISTRATĂ LA JUDECĂTORIA BRAȘOV.

SUB NR. 15553, DIN 8.03.1994, cont nr. 4072996060012 B.R.D. FILIALA SĂCELE

V R E M

*să răscolim trecutul celor ce-au cutreerat pământul românesc
să infățișem prezentul văduvit de măreteia trecutului i
să despicăm drum nou prin vremuri Să cetelelor de mâine și
să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească
la ridicarea acestor plaiuri mocănești*

VICTOR TUDORAN
Plaiuri Săcelene, 1934

BIBLIOTECA MUNICIPALĂ SĂCELE

Plaiuri Săcelene

APARE TRIMESTRIAL

MEMENTO

“După ce o veți citi, păstrați revista în casa voastră. Oricând o veți găsi, vă va face plăcere, fiindcă vă reamintește oameni și locuri scumpe vouă și părintilor voștri.”

CUPRINS

Memoriam

SĂ NU UITĂM.....	3
ALEXANDRU IOAN CUZA ȘI UNIREA PRINCIPATELOR.....	5
DR. DUMITRU DUMITRESCU – PÂRVU.....	6
SPOVEDANIA ȘI PORUNCILE SFINTE.....	12

Cultura

MIRACOLUL DE LA SALZBURG - WOLFGANG AMADEUS MOZART.....	14
„CĂRĀMIDA CU MĀNER” DE DARIE MAGHERU -	15
SEMNALE CULTURALE.....	17

Opinii

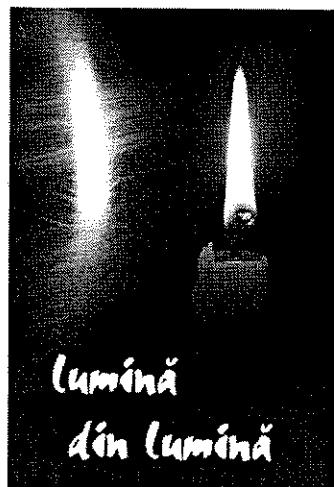
EROI SĂCELENI DIN CEL DE AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL.....	19
UNIRE-N CUGET ȘI SIMȚIRI.....	20

Actualitatea

ASOCIAȚIA “IZVORUL” ÎNTRE REALIZĂRI ȘI PERSPECTIVE.....	21
UN NECESAR OMAGIU ADUS ADEVĂRULUI ISTORIC.....	21
SUBOBREJ – 2005.....	22
CÎTEVA NOTIUNI ELEMENTARE DESPRE CONSERVAREA MOSTENIRII CULTURALE	24

Sport

“MEMORIAL ION TOCITU”.....	26
----------------------------	----

În preajma Sfintei Sărbători a Învierii Domului,
redacția revistei „Plaiuri Săcelene”
vă urează
sănătate, liniște și împlinire sufletească.

Hristos a înviat!

SĂ NU UITĂM

„ÎNTRU TRECUT ȘI VIITOR” este titlul unui articol al profesorului Victor Jinga ce apărea în 1930 în unul din numerele publicației „Viața Săceleeană”.

Distinsul profesor începe astfel:

„Evoluția satelor, în general, e lentă. În mediul rural civilizația și curentele de idei noi întâmpină împotrivirea dârza a elementelor sufletești și materiale stratificate de veacuri. Patrimoniul spiritual al țărănimii este refractar prefacerilor determinate de ritmul vioiu al vieții moderne; pe gândirea, simțirea, tradiția și munca țărânească progresul lasă urme usoare, adâncite numai de repetare îndelungată.” Această evoluție nu a fost urmată și de satele săcelene care, în ultimii 60 de ani, au cunoscut „o prefacere foarte grăbită, o adaptare uimitoare la nevoile vremii”. Și mai constată distinsul profesor: „în acest timp, relativ scurt, săcelenii au parcurs calea atât de lungă pentru alții și celor trei mari faze de dezvoltare umană: păstorit, agricultură și comerț, profesioni libere, funcționariat și proletariat” Acest lucru a fost determinat de mai mulți factori: apropierea de Brașov, un puternic centru industrial în plină dezvoltare, o distanță de numai câteva ore până la capitala țării, dar mai ales felul de a fi al mocanilor săceleni ... „o rasă dârza”, dornică de necunoscut și de cuceriri economice”. Foarte multe idei incitante are articolul și, fără doar și poate, în numerele viitoare vom face o analiză aprofundată a celor consemnate de renumitul profesor Victor Jinga.

Să vedem ce a însemnat „Întru Trecut și Viitor” – „Izvorul” Săcele –

Asociația Cultural-Sportivă „Izvorul” se naște la puțin timp după Marele Act al Unirii de la 1 Decembrie 1918.

În 1922 se formează un comitet provizoriu cu sarcina de a înscrie și alți membri cotizanți, astfel încât, din banii strânși, să se poată procura materiale sportive. Asociația se întărește rapid și, în ședința din 13 martie 1923, se pun bazele unui club sportiv cu numele de „Izvorul”. Este ales ca președinte Drd Gigi Median. Susținută puternic de tineret, dar și de cei mai în vîrstă mocani săceleni, societatea se dezvoltă puternic. S-a luptat mult pentru obținerea unui teren de sport. În aprilie 1923 Gigi Median își dă demisia din funcția de președinte. Noul președinte ales este doctorul N. Popa, fiul preotului săcelean.

Dragostea acestuia pentru sport, preocuparea lui pentru ascensiunea Asociației fac ca în scurt timp ministrul Ionescu Porcu să semneze actul de punere în posesia „Izvorului” a unui teren aflat în Grădina Domnească.

Acest lucru a avut loc, din datele pe care le am, la 26 mai 1924. Terenul era destul de denivelat, cu arbori și tufuluri, dar, prin munca asiduă a mulțor săceleni, devine un teren de fotbal cu un

gazon impecabil, cu dimensiuni regulamentare, împrejmuit, dotat cu porți și o construcție de lemn ce servea ca vestiare. S-au evidențiat alături de președinte, Eremiu Bodeanu, doctorul de mai târziu, Gigi Ghiea, Al. Stroie - Militaru, cel ce va deveni secretarul Academiei de Înalte Studii Economice din Cluj, Matei Verzea.

Imediat ce se naște Federația Română de Fotbal, Asociația „Izvorul” aderă la ea; un anuar al sporturilor apărut prin anii 1960 menționează echipa „Izvorul” Săcele ca fiind prima echipă din mediul rural afiliată la F.R.F. Echipa de fotbal devine repede cunoscută datorită fotbalului bun și avântat pe care-l practica, înconjurat cu victorii strălucite, îndeosebi un 6-0 administrat echipei „Brașovia”.

Dar nu numai fotbalul este practicat în Săcele. Dragostea proaspătului președinte pentru sport dar și pentru sănătatea membrilor asociației face ca la Săcele să se practice atletismul – aruncarea discului și a ciocanului, a sulitei, alergări, sporturi de iarnă, turism. Eremiu Bodeanu obține un merituos loc II la un concurs de schi la Sinaia, este convocat la lotul național de schi.

și din țară. Dar nu numai sportul intră în preocupările „Izvorului”. Activitățile culturale capătă și ele un mare avânt. Se formează o trupă teatrală ce pune în scenă piese renomate, cu turnee și în satele vecine. Rezultatele sunt pe măsură efortului depus și, lucru foarte important, visteria asociației se îmbogățește.

La sfârșitul anului 1928, dr. Popa demisionează din funcția de președinte, motivându-și decizia prin faptul că, ne mai locuind în Săcele, nu se mai poate ocupa îndeaproape de conducerea asociației. Demisia dr. Popa are și alte consecințe – „Izvorul” ia numele de „Săceleana”. Se pare că au loc neîntelegeri, ceea ce duce la scindarea asociației și la înființarea unei noi societăți denumită „C.S. Izvorul”.

Vin ani grei pentru țară, perioadele de criză 1929 – 1933. Chiar în aceste condiții Asociația „C.S. Izvorul” scoate revista „Viața Săceleeană” cu un conținut variat, de la aspecte economice, la probleme sociale ale satelor săcelene, însă activitatea de bază a asociației stagnează.

Victor Tudoran, un nume de răsunet al satelor săcelene, scoate revista „Plăiuri Săcelene”; între revistă și „Izvorul” relațiile sunt destul de încordate pricina fiind orgoliile unora dintre membri.

După cel de al doilea război mondial, asociația „C.S. Izvorul” își continuă activitatea în special prin participarea la campionatul de fotbal organizat la nivel de regiune, raion, orașul Brașov.

continuare in pag. urm.

continuare

Este sălătă să-și schimbe denumirea în „Recolta” Săcele iar de prin 1964 în „Unirea”. Sprijinită de mulți săceleni, dar în mod deosebit de frații Delu și Ghiță Bucurenciu, ființează cu greu până în 1972.

După 1989 un grup de inițiativă în care aş remarcă pe profesorul Victor Carpin, Emil Petruș, Dadi Taraș, Milu Alexandrescu, Ițu Vlad, Ninel Eftimie, Claudiu Roșculeț, Ghiță Jinga, Tăvel Taraș, Adi Golea hotărâsc să reînființeze „Izvorul” și, în baza Legii Nr. 21/1924, strâng semnăturile a 29 de membri fondatori, făcând demersurile impuse de Lege pentru a obține hotărârea judecătorească prin care să consfințească înființarea asociației. Aceasta se pronunță în martie 1994, iar primele întunirile ale fondatorilor sunt la mine acasă. Este ales președintele DI profesor Victor Carpin iar ca prim obiectiv scoaterea unei reviste care să reînnoade tradiția „Plaiurilor Săcelene” ale lui Victor Tudoran. Primele numere din revistă se tipăresc la Tipografia din Brașov, apoi la Disz-Tipo din Săcele. Paginile ziarului sunt deschise oricui care înțelege să contribuie la realizarea obiectivelor pe care și le-a propus asociația. De la un număr la altul materialele publicate sunt tot mai interesante, se îmbunătățește substanțial calitatea tiparului, formatul publicației, iar acest lucru este evidențiat și de creșterea masivă a numărului membrilor cotizanți.

„Plaiurile Săcelene” ajung acum în mai toate colțurile lumii la concordanții noștri stabiliți în Elveția, Belgia, Franța, Canada, Statele Unite. Iată ce-mi scrie D^{ma} Raluca Bratosin Canu, stabilită în Franța, membru cotizant al Asociației noastre: „Dane, îți multumesc mult pentru bucuria pe care o am de câte ori primesc „Plaiuri Săcelene”, mă simt un pic acasă”. Sau familia Tuțuianu, stabilită la Paris: „Noi îți mulțumim pentru revistele trimise și articolele scrise și dedicate lui Gheorghe, o mândrie pentru noi și prietenii noștri de aici”.

Asociația se implică în organizarea unor manifestații culturale de amploare, a unor tradiționale manifestări sportive. Astfel „Sântilia” își reintră în drepturi, balul plăcintelor mocănești reintră și el în tradiția Săcelelor iar, lucru deosebit de important, „Izvorul” inițiază și organizează în fiecare iarnă un concurs de schi, „Memorialul Ion Tocitu”, la unele concursuri participând schiori din toată țara. Deschis tuturor categoriilor de vârstă an de an a luat amploare, acum desfășurându-se în mai multe etape pe părția amenajată la Spitalul din Săcele și dotată cu teleschi.

La ultima adunare generală colectivul de conducere a fost lărgit, a fost ales președinte DI Claudiu Roșculeț, președinte director general al uzinei „Electroprecizia”, DI profesor Victor Carpin devenind președinte de onoare. Activitatea asociației a rămas în aceeași coordonate, stabilindu-se un plan de acțiune cu bătaie mai lungă.

Și dacă în 1997, la 75 de ani de existență a asociației „Izvorul”, balul plăcintelor a fost precedat de o prezentare a unor aspecte mai vechi și mai noi legate de satele săcelene, azi asociația organizează „Zilele Culturii Săcelene” care cuprind manifestări culturale, comunicări ale unor oameni de seamă privind Săcelele, concursuri sportive, expoziție de fotografii vechi, icoane, picturi și desene ale copiilor, prezentări de carte, spectacole ale Teatrului Național din București. Una din zile este dedicată preșcolarilor, o altă elevilor din școlile săcelene care de

fiecare dată au prezentat spectacole de mare ținută, ce s-au bucurat de un foarte numeros public. Manifestarea se încheie cu Balul plăcintelor mocănești, care, an de an, devine tot mai fastuos datorat în mare măsură strădaniilor D^{ma} Adriana Vlad. Implicarea A.C.S. Izvorul în viața săcelenilor se face din ce în ce mai simțită. Tinde spre a deveni tradiție slujba de la 6 decembrie în memoria celor ce au fost Nicolae Colceag și părintele Episcop Nicolae Popa, a altor oameni de seamă din Săcele, participarea masivă la manifestările prilejuite de 1 Decembrie. Ziua Unirii, de cele prilejuite de 15 ianuarie, la statuia lui Eminescu din parc, ridicată prin efortul Despărțământului Astra din orașul nostru.

Anul acesta, asociația a organizat o amplă manifestare dedicată zilei de 24 ianuarie – Unirea Principatelor Române cu o largă participare și la care profesorii Victor Carpin, Radu Coț, Nicolae Ursu, viceprimarul Andrei Ionas, fostul primar Dumitru Voinea, preotul Voineag Ion au avut intervenții inedite legate de acest act și care au captivat atenția întregii asistențe.

Aceasta se alătură, așa cum spuneam, manifestării organizate la statuia lui Mihai Eminescu, unde domnul Claudiu Roșculeț, președintele „Izvorului”, domnul profesor universitar dr. Dimitrie Cazacu, părintele Mircea Leb de la parohia „Sfânta Adormire” din Satulung și domnul profesor Liviu Dirjan, președintele despărțământului ASTRA – „Frații Popa” din Săcele, au omagiat prin luări de cuvânt elevate opera și viața Luceafărului Poeziei Românești la aniversarea a 156 de ani de la naștere.

O altă manifestare de înaltă ținută, organizată de „Izvorul” a fost masa rotundă în cîinstea marelui act al Unirii de la 1 Decembrie 1918. În prezua acestei memorabile date, intelectuali de frunte ai Săcelelor și din Brașov au ținut să rememoreze cele mai importante momente care au pregătit actul unirii, culminând cu Marea Adunare Națională de la Alba Iulia. Au luat cuvântul domnul profesor universitar dr. Dimitrie Cazacu, părintele Mircea Leb, domnul profesor Nicolae Ursu și domnul profesor Liviu Dirjan.

Un fapt promițător este și acela că am reușit să apropiem școlile și biserică de activitatea noastră, colectivul de conducere al asociației având în componență cadre didactice și preoți, iar la manifestările noastre participând și numeroși elevi.

Fiecare din numerele „Plaiurilor Săcelene” oglindește sub o formă sau alta aspecte legate de viața și activitatea acestor instituții, iar la sfîrșitul fiecărui an, asociația „Izvorul” premiează pe cei mai buni elevi din Săcele.

Este de menționat și faptul că în luna mai a anului trecut a văzut lumina tiparului și a fost lansată carteaua lui Victor Tudoran „Datini și obiceiuri ale mocanilor săceleni” – editată de asociația noastră.

„ÎNTRÉ TRECUT și VIITOR” „Izvorul” de azi aruncă o punte, propunându-și să împlinească vrerea înaintașului nostru Victor Tudoran: „Să răscolim trecutul celor ce-au cutreierat pământul românesc, să înfățișem prezentul văduvit de măreția trecutului, să despiciam drum nou prin vremuri Săcelelor de mâine și să contribuim cu toată puterea noastră de muncă tinerească la ridicarea acestor plaiuri mocănești.”

ALEXANDRU IOAN CUZA ȘI UNIREA PRINCIPATELOR

Rememorarea necesară sau inevitabilă întoarcere în timp

Alexandru Ioan Cuza s-a născut în 1820 la Bârlad și a murit în 1873 la Heidelberg, departe de țara sa, la numai 53 ani.

Deviza sa era: "a trăi respectat sau a muri respectat, îată deviza mea și de asemenea ambiția mea."

Cine era Alexandru Ioan Cuza? O scurtă schiță de portret îl caracterizează ca fiind:

- un om crescut în ideile secolului, intelligent, onest, energetic, patriot zelos, demn, fără prejudecăți;
- un om care nu se folosea nici o dată de slujbe spre a face ca alții avere;
- a fost omul lăudat de prieteni și colaboratori și atacat de adversari;
- un om curtenitor, prietenos, dornic de petreceri, avea înfățișarea plăcută, cu ochi albaștri strălucitori și inteligenți;
- și umbrea pe ceilalți prin mari insușiri de orator;
- un om simpatic și intelligent, având replica promptă și ascuțită iar slăbiciunile lui, ca vinul bun și femeile frumoase erau privite cu îngăduință.

Ce se dorea în vederea realizării Unirii Principatelor și pe cine se bazau aceste dorințe:

- cu Mihail Kogălniceanu - munca asiduă pentru impingerea țării înainte;
- cu Xeopod - pregătirea transformării privilegiilor cu egalitatea; fărdelegilor cu libertatea; neștiinței cu lumina și barbariei cu civilizația;
- cu oamenii ziarului "Steaua Dunării" - distrugerea privilegiului și abuzului, corupției și nepotismului, regimului degradăției naționale, sociale și morale și înlocuirea cu un regim de demnitate națională, de libertate, egalitate și de ridicarea claselor: nepermisierea partidelor trecutului de a intra în nouл guvern. Premergător unirii efective, la Conferința de la Paris din luna mai 1858, s-a stabilit că cele două țări se vor numi "Principatele Unite cu sediul la Focșani, oraș de graniță".

Adunarea electivă a Moldovei, în decembrie 1858 și ianuarie 1859, propune ca domn pe Alexandru Ioan Cuza. Cu acest prilej Mihail Kogălniceanu spune: "țării noastre îi trebuie un domn, un cetățean bun român, simplu și modest ca și țara noastră!"

După alegere, Alexandru Ioan Cuza rostește următorul jurământ:

"Jur în numele prea Sfintei Treimi, și în fața țării mele că voi păzi cu sfîntenie dreptul și interesele patriei, că voi fi credincios constituției în textul și spiritul ei, că în toată domnia mea voi priveghea la respectarea legilor pentru toți și în toate, uitând toată prigonirea și toată ură, iubind deopotrivă pe cel ce m-a iubit și pe cel care m-a urât neavând dinaintea ochilor mei, decât binele și fericirea nației române"

Privighetoarea Moldovei, Mihail Kogălniceanu,

rostește cu acest prilej, cuvinte pline de semnificație, străbătute de multă căldură patriotică:

"După 154 de ani de dureri, de umilințe și de degradăție națională, Moldova a intrat în vechiul ei drept consfințit prin capitulațiile sale, dreptul de a-și alege de capul său pe Domn.

Prin înălțarea ta pe tronul lui Ștefan cel Mare, s-a reînălțat însăși Naționalitatea Română. Alegându-te pe tine domn în țara noastră, noi am vrut să arătăm lumii aceea ce toată țara dorește: La legi noi, om nou.

O doamne! Mare și frumoasă îți este misia, fii dar omul epocii: fă ca legea să înlocuiască arbitrarul; fă ca legea să fie tare, iar tu Măria ta ca domn să fii bun, fii bland, fii bun mai ales pentru acei pentru care, mai toți domnilii trecuți au fost nepăsători sau răi.

Nu uita, dacă 50 de deputați te-au ales doamne, însă ai să domnești peste două milioane de oameni.

Fă dar ca domnia ta să fii cu totul de pace și de dreptate. Fi priceput Măria Ta, pururea deschis la adevăr și închis la minciună și lingurișire. Impacă patimile și urile dintre răi și reintrodu în mijlocul nostru strămoșeasca frătie.

Portă un frumos și scump nume: Numele lui Alexandru cel Bun. Să trăiești, dar, mulți ani ca și dânsul, să domnești ca și dânsul!"

Victoria în alegeri a fost salutată de ieșenii cu 101 lovituri de tun, dangătul clopotelor tuturor bisericilor, trei zile de sărbătoare și patru zile de iluminare a orașului.

Consulul francez apreciază că pentru întâia oară în Moldova s-a săvârșit o alegere fără să se cheltuiască un singur galben, deși Mihail Sturza, nu s-a dat îndărăt a-și cumpăra scump voturile.

*

În Muntenia, care și ea era în febra alegerilor, George Sion, arăta că Alexandru Ioan Cuza provine dintr-o familie a cărei vechime este cunoscută de peste 200 de ani, familia nu avea prestigiul aristocrației, aroganța și mandria vanitoasă a celor câteva familii care dăduseră domni țării.

Ziua cea mare a veacului, 24 ian. 1859, a sosit pe dealul Mitropoliei, când Orășanu, cu batista lui cea albă, a anunțat alegerea lui Alexandru Ioan Cuza. Multimea de oameni și întregul oraș au sărbătorit evenimentul cu veselie, îmbrățișări, lacrimi de bucurie, muzică și joc.

Primirea domnului ales la București a fost făcută cu mare fast, la fel ca cel petrecut pe întregul parcurs (Iași, Pașcani, Buzău, Ploiești), peste 100000 de oameni l-au întâmpinat pe Podul Mogoșoaiei, în stradă, în pomi și pe acoperișuri. În piața Teatrului Național portretul lui Alexandru Ioan Cuza era înconjurat de alegoriile Justiției, Abundenței și Gloriei, iar la Mitropolie un mare sobor de preoți a oficiat cunoscutul Tedeum.

continuare în pag. urm.

* * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * *

continuare

Ce voia Domnul ales - Alexandru Ioan Cuza?

Mărturii pe diverse planuri dovedind continuitatea și perseverența în apărarea drepturilor statului român, de afirmare hotărâtă a autonomiei naționale: înlăturarea jurisdicției consulare; limitarea și înlăturarea amestecului străin în treburile interne; cu Poarta, în locul umilinței și al plecăciunii slugarnice, luare de măsuri îndrăznețe pentru dobândirea neatârnării; reorganizarea întregii administrații a statului; sistem de dări bazat pe egalitate nu cu un privilegiu și scutiri pentru clasele avute; secularizarea averilor mănăstirești; reformele: agrară, electorală și a învățământului; echilibrarea cheltuielilor cu veniturile; cheltuieli inteligente și roditoare; unificarea Moldovei și Munteniei pe tărâmul militar; unificarea vămilor la București; drumuri, poduri, căi ferate, porturi; moralizarea funcționarilor, în paralel cu mustarea cu asprime pentru neaplicarea legilor de către unele tribunale pentru îndisciplina și delăsarea judecătorilor; îmbunătățirea sistemului legislativ printr-o serie de legi; înființarea Curții de Conturi și cea de Casătie, școlilor de poduri și șosele, silvicultura, medicina și belearte; Legea presei, a Codului civil și a sării; înlocuirea alfabetului chirilic cu cel latin;

introducerea sistemului de măsuri și greutate, impunerea pentru folosirea drumurilor și podurilor; contribuția funciară și personală

Doliul Național la disparitia lui Alexandru Ioan Cuza

În Moldova și în toată țara, clopotele bisericilor băteau a jale, iar mulțimea adunată la Ruginoasa plângea "drepturile sale pierdute, mândria țării umilită"

Cuza nu fusese nici nepăsător nici rău el încercase să fie bun cu cei mulți, iar aceștia nu-l uitaseră, îl plângneau acum ca pe un adevarat binefăcător.

Din mijlocul mulțimii îndoliate, aceeași privighetoare a Moldovei, Mihail Kogălniceanu spunea:

"Nu este în lumea aceasta totul deșertăciune rămâne ceva statonic, rămân faptele mari care sănăt nepieritoare".

Cuza, nu are nevoie de istoricograf, căci singur și-a scris istoria prin legile și actele sale.

Aducându-și aminte de cele ce i urase cu ani în urmă, declară că atunci națiunea voia legi noi și oameni noi; Cuza a fost un om nou și a făcut legi noi.

Nu greșelile lui l-au răsturnat, ci faptele lui mari.

Ec. Dumitru Voinea

DR. DUMITRU DUMITRESCU – PÂRVU

12.12.1907-19.12.1986

In memoriam

V-am promis, dragii mei Săceleni, nu odată, și în parte, m-am și ținut de cuvânt, să-i evoc pe concetătenii noștri, de odinioară care, prin viața și faptele lor s-au impus ca oameni deosebiți, iubiti și stimăți de toată comunitatea, răsplată dăruită odinioară tuturor acelora care cu trup și suflet se dăruiau la rându-le binelui comun.

Amintirile care mă îndeamnă să readuc în prim planul atenției dumneavoastră chipurile acum plecate dintre noi undeva în lumea umbrelor, sunt ale acelora care prin bunătatea, generozitatea și comunicarea plină de strălucire și debordant optimism nu permit agresiviei rugini a uitării să-și impună nefasta vrere.

Și astăzi, după aproape 20 de ani de la petrecerea sa chipul frumos, învăluit întotdeauna de o caldă seninătate al doctorului Dumitru Dumitrescu – Pârvu (nenea Mitică cum îl alintau mulți dintre pacienții săi) stăruie în conștiința mea, refuzând statutul unei amintiri oarecare, parcă, cerându-și un legitim drept la viață în numele atâtior servicii făcute vieții și fericirii celor ce au fost izbăviți de suferință prin harul priceperii sale și al încrederii pe care o insufla celui aflat la ananghie.

Iată-mă aplecat asupra colii albe ce-mi aşteaptă

depănarea gândurilor și mărturisesc că nu pot nicicum să dau de capătul firului care mă va purta pe drumul cel drept spre inima celui care a fost un suflet ales, un domn în deplinătatea sensului conferit acestui cuvânt de transilvănenii noștri, un prieten devotat al tuturor oamenilor de treabă, deopotrivă români, maghiari sau sași, aș cum i-a așezat Dumnezeu pe meleagurile noastre brașovene și săcelene, un om de lume ales, care a știut cu același har și îndemânare să aline suferința celui năpăstuit de boală, dar să și încine un păharel de ambrozie, dăruit de Dumnezeu oamenilor întru întărirea trupului și înveselirea sufletului. Vorba bună, vorba de duh, gluma aleasă, aș zice nelipsită din comunicarea lui nenea Mitică, făceau parte din terapeutică prealabilă medicamentației prescrise de el, întotdeauna fără exagerări, cu moderatie, căt să "trântească" boala, care, zicea el, poate fi înfrântă doar de credință în Dumnezeu și dragostea de viață pe care Dumnezeu îl-a dăruit-o, iar tu trebuie să-o întreții și să o cultivi.

L-am cunoscut la hotarele dintre adolescentă și tinerețe când eu imi terminam studiile liceale, iar el își

continuare în pag. urm.

* * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * *

continuare

încheia cei peste 4 ani petrecuți pe fronturile celui de al doilea război mondial, participând în calitate de medic militar în campaniile din Est și Vest și când și-a reluat munca în dispensarul de la Dârste.

Am aflat peste ani, chiar de la nenea Mitică și de la un neam de-al nostru din familia Bercaru (minunata Emilia și neica Nită Bercaru, moșani împământeniți în Bărăgan, deveniți agricultori cu faimă pe undeva între Însurătei și Tăndărei, la Cioara, pare-mi-se) că între familia bunicilor mei și cea a lui nenea Ion Pârvu și a vredniciei sale soții, Elena, născută Butu, părinții doctorului, au existat relații de prietenie ce și-au continuat existența prin simpatiile, pe care și le-au purtat reciproc tata și nenea Mitică, pe de o parte și mătușile mele, surorile tatii, Marija Giuglea și Marica Pop stabilite după căsătorie la Brăila, unde își avea reședința și numeroasa familie a lui Ioan Pârvu.

Născut în 12 decembrie 1907 la Cernatu în casa părintească (aflată și astăzi în proprietatea fiicei sale, Astra – Rodica Pârvu, matematician, stabilită la Berlin), casă situată pe strada principală chiar vis-a-vis de Biserica catedrală, dr. Dumitru Dumitrescu-Pârvu este cel de al optulea copil al familiei, precedat de patru surori Victoria, Elena, Maria și Emilia și de trei frați Constantin, Ionel și Radu, dintre care Emilia și Radu au fost răpuși de cumplita gripă spaniolă ce a bântuit în România anului 1918, în vîrstă fiind Emilia de 15 ani iar Radu de abia 12. Cumplita lovitură a cutremurat familia soților Ion și Elena Pârvu, dar viața a trebuit să-și urmeze cursul ei firesc în numele ocrotirii celorlați, copii care, prin satisfacțiile ce le-au dăruit părinților, au alinat oarecum cumplita durere cauzată de stingerea prematură din viață a doi adolescenți deosebit de cuminți și înzestrăți.

Viața familiei Ion Pârvu, aidoma acelor moșani săceleni care își făcuseră din pasiunea pentru agricultură un crez și o speranță, își urma drumul pe două planuri, cel al vîtrei strămoșești pe plaiurile Săcelelor și cel al ogoarelor și temeinicelor gospodării și acareturi durate în inima Bărăganului.

Toți copiii familiei Pârvu urmează școlile primare la Vădeni, Gulianca și Brăila, după care băieții urmează cursurile liceale la Brăila și Brașov, iar fetele, după obiceiul vremii, sunt instruite și educate în pensionul francez din Brăila.

Dr. Dumitru Dumitrescu – Pârvu urmează cursurile primare și gimnaziale la Brăila iar în 1924 este înscris în Cursul Superior al liceului Andrei Șaguna al cărui absolvent devine în 1928. Beneficiază de atmosfera marcată de o deosebită elevație intelectuală a perioadei ce a urmat memorabilului directorat al dr. Virgil Onițiu,

avându-i profesori pe Vasile Neguț, Tânărul pe atunci Stelian Mărculescu, pe veteranul naturalist Dumitru Lupan, pe Axente Baciu, Candid Mușlea, iar colegi pe viitorul membru al Academiei Române, Dimitrie Macrea, pe viitorii profesori ai liceului Andrei Șaguna, Nicolae Sulică și Nicolae Pestrea și alți tineri ce au onorat viața spirituală a României interbelice.

Devine în toamna lui 1928 student al facultății de medicină din Cluj, școală medicală în plină ascensiune, bucurându-se de prezența la catedre a unor eminente personalități de anvergura profesorilor Iuliu Hațeganu, Aurel Moga, Boșetu Popovici, Victor Papilian. studenția sa înscriindu-se în admirabila atmosferă a Clujului interbelic în care spiritualitatea cea mai elevată și cultul marilor valori au înflorit cu o vigoare fără precedent.

Anii studenției cunosc interferența și apropierea de alți admirabili săceleni, din rândurile căror se impunea în primul rând personalitatea viitorului medic și a admirabilului sportiv și animator cultural care a fost săceleanul nostru dr. Irimițiu Bodeanu dar este și un apropiat al cercului de tineri intelectuali din preajma profesorilor P. Grimm, M. Jaquier și a Tânărului C. Daicoviciu.

Absolvent al facultății de medicină în 1934, este reținut ca preparator, iar timp de doi ani își pregătește teza de doctor în medicină pe care o susține în 1936. Intenționează să se consacre carierei universitare, dar este sfătuit și convins de fratele său mai mare, Constantin, un cunoscut jurist al baroului brașovean în anii 30 (fost și primar al Brașovului între 1936-1938) să opteze pentru medicina de circumscriptie, drept care, între 1936-1937 îl vom afla la Jibert, iar în 1938, în urma unui concurs, ocupă postul de medic al circumscriptiei Dârste pe care îl va detine timp de 12 ani până în 1950 (cu excepția perioadei de concentrare și a obligațiilor militare din timpul războiului 1941-1945). Din 1950 dr. Dumitru Dumitrescu este transferat în calitate de medic specialist la Spitalul de pediatrie din Brașov unde va funcționa la cabinetele medicale ale fabricilor Republicii și la cea de bere până la începuturile anilor 80.

A întemeiat un cămin fericit împreună cu distinsa sa colegă de generație din perioada studenției clujene, sibianca Veturia Bunescu, profesoară de filozofie la liceul Principesa Elena, bucurându-se de darul unui copil deosebit, eminenta absolventă a facultății de matematică a Universității din București, Astra Rodica Dumitrescu – Minculescu.

Desigur, datele biografice își au rostul lor orientativ, dar evocările noastre, vizează în primul rând, recompunerea profilului spiritual al celor ce ne-au marcat existența, sau

* * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * *

continuare

ne-au impresionat prin trăsăturile umane pe care le-am cunoscut de istorii cu mocani și întâmplări care i-au admirat, le-am prețuit și le-am reținut ca pe un dar, un model de aleasă elevație.

Icoana doctorului Dumitru Dumitrescu – Pârvu nu poate fi nicidecum concepută în afara unui zâmbet plin de o caldă omenie, de fapt un salut de bun venit într-o comunicare ce anunță din capul locului solicitudinea, deschiderea spre înțelegerea interlocutorului, indiferent de faptul că era vorba de un pacient, un prieten, un copil, un om modest sau un concetățean oarecare care i se adresa cu o solicitare sau un sfat.

Respira ființa acestui bărbat frumos, înalt, bine clădit (fără ca proporțiile trupului său să deranjeze ochiul) întotdeauna îngrijit, purtând un costum ce sugera o eleganță funciară, lipsită de agresivitate, o educație aleasă, dominată de bună cuvînță și respect pentru tot ceea ce înseamnă formă, culoare, proporții și, de ce nu, stil.

Cred că n-aș găsi, oricât aş căuta, un exemplar mai potrivit pentru a ilustra existența unui optimist, "obsedat" de jumătatea plină a paharului, aşa cum era nenea Mitică doctorul, care în orice împrejurare, nu mă sfiese să o spun, fie o cumpănă, o boală a ta sau a unui apropiat, avea darul firesc, imanent de a exercita asupră-ți o benefică revărsare de lumină, capabilă să-ți spulbere îndoielile, îngrijorarea, temerile, provocând o adeverată răsturnare a stării de , fără ca această acțiune să poarte semnele unui act deliberat, dimpotrivă, ea era parte a ființei lui, aşa cum am arătat alături de zâmbetul, prieten nedespărțit al firii sale și generozitatea řefuită de generații prin relații interumane, edificate pe dragoste, respect, onestitate și deosebită prețuire a omeniei.

Prietenia noastră s-a clădit în ani pe discuțiile privind apropierea dintre familiile noastre, pe ascensiunile spre izvoarele ființei mocanilor, ascultând povești adevărate din care se întrupau minunății noștri predecesori creatori de familii, de personalități, de civilizație și prosperitate, înfruntând spații geografice, vremuieri, mentalități și chiar adversități care nu-i înfricoșau și le tratau cu răbdarea celui ce nu se îndoiește de dreptatea sa și de ajutorul lui Dumnezeu, aflat mereu alături de oamenii de treabă.

Iubitor de tot ce era frumos, plăcut deopotrivă ochiului și sufletului, nenea Mitică era un îndrăgostit de plaiurile noastre săcelene pe care le cerceta îndeosebi dealungul cursului Tărlungului până hârt la poalele Ciucașului sau cel al Gărcinului, unde își petreceea adeseori orele de răgaz, dând cu undiță la păstrăv și n-aș zice că nu dobândise o aleasă pricepere în acest meșteșug .Se mai abătea și pe la Olt, undeva prin zona comunelor făgărășene, unde avea prieteni ce-l aşteptau cu drag și masa întinsă.

Cum să nu-l aștepte prietenii cu drag pe un om atât de plin de lumină și voie bună, povestitor ales.

purtat și împărtășit prin nesfărșirile Bărăganului, în insula Brăilei, prin Dobrogea și Basarabia, mlădițe ale lor aflându-se chiar prin preajma mitropoliei Moldovei, la Iași, de unde venea prin anii 60-70 nenea Mitică dăruit de un preașfânt cu clondire a căror dulceață și buchet parcă îl mai simt și acum în cerul gurii. Nu-i vorbă, se bucura domnia sa și de dragostea sinceră și caldă a unui vîrstă din neamul de bun nume al Aldeștilor care ținea rânduiala darului dumnezeiesc al viei și vinului în Tara de Sus și care, cred, că nu-l lăsa pe dragul nostru doctor să se întoarcă la obârșii cu portbagajul FIAT-ului domniei sale chiar gol și neomenit.

Nu aveai cum să nu iubești un asemenea om care a dăruit semenilor săi atâtă bine, aducând voia bună în fiecare dintre casele căror le-a trecut pragul. La noi venea întotdeauna cu drag, deși Dumnezeu m-a ferit de năcuzuri și boli, era mereu grăbit între două consulturi, dar eu vedeam că inima îi da gheș să mai stea la o taclă și la un păharel de vin ales, mai ales dacă gospodina zoreea cu ceva mai ales pe masă ce-i amintea de casa și ospitalitatea părinților și neamurilor cuprinse ale domniei sale. Adeseori, furați de fiorul fără de sfârșit al poveștilor cu mocani temerari, răzbătători și iubitori de viață și petreceri, apucam să mă înzdrăvenesc chiar înaintea miezului nopții, când se ridică ședința de "consultație", întotdeauna eficientă, cu diagnostic și "terapie soc intensiv" mult comentată și chiar reluată în zilele următoare spre consolidarea convalescentei.

Admirabil era însă nenea Mitică în identificarea necazurilor copiilor, care, după al doilea consult, îl îndrăgeau, acceptând investigația și chiar administrarea medicamentelor fără să crăcnească convingi că nenea doctorul îi iubește și le este un mare prieten.

"Opelașul" său Olimpia, cumpărat în 1938, acela cafeniu cu un susur al motorului Tânăr și zglobiu a cutreierat decenii la rând toate ulicioarele din Noua. Dârste, Săcele și Brașov, redând părinților liniștea tulburată de suferințele copiilor, mai ales în vremurile când bântuiau tot felul de molime din care astăzi au mai rămas doar aducerile aminte. Dar, nenea Mitică doctorul i-a ajutat și pe cei mari și nu puțini erau aceia care îi prețuiau cu maximă încredere competența și nici nu mai doreau să audă de apelul la personalitățile domeniului căruia îi aparținea suferința.

Îmi amintesc în acest sens de bunul meu prieten Arthur Binder cel ce a condus câteva decenii bune cu mare pricepere și aplomb magazinul general din Cernatu al Cooperativei "Săceleana" și care, exact la jumătatea veacului trecut, în vîrstă fiind cam de vreo 55 de ani, a făcut un infarct de toată frumusețea. Vecin cu nenea Mitică, a apelat imediat după producerea accidentului la serviciile lui căror le-a rămas fidel aproape trei decenii, necontenind să-i laude priceperea, omenia și devotijunea față de pacienți.

continuare în pag. urm.

continuare

Arthur Binder a fost un bărbat deosebit de interesant, o oameni personalitate puternică, un om generos și plin de umor, ca un zarzăr potopit de floare la mijloc de aprilie. Bonom și epicureu, un familist desăvârșit alături de minunata sa doamna Ilona se constituiau în amfiteatrul unei lumi ideale, déjà aflată pe cale de dispariție chiar și atunci la jumătatea veacului trecut. În povestea nenea Arthur că după ce doctorul Mitică l-a smuls din ghearele mereu neierătătoare ale hădei cosașe, l-a întrebat într-o zi cu nedisimulată teamă în suflet dacă vreodată, de sărbătoare, să zicem de Crăciun, de Paști sau la vreo aniversare și-ar mai putea permite măcar o lingurită de palincă, de prune, bineînțeles, nu de alta, dar ca să-și mai aducă aminte de cele vremuri când, se juca cu două -trei "ștampăle" înainte de masa de prânz sau cină. Și-atunci, își împlinea nenea Arthur povestirea, pe care cu trecerea anilor mi-a înfățișat-o nu odată, a căzut doctorul un pic pe gânduri mi-a mai luat odată pulsul, m-a fățuit cu stetoscopul, m-a privit adânc în ochi și mi-a spus:

- Bine, dar să știi, să fie doar o lingurită, și neapărat de prună, coaptă bine și făcută de un om priceput!
- Când am auzit o asemenea dulceață de vorbă, mi-a spus nenea Arthur, atunci, cred, că m-am făcut bine, aşa cum fusesem odată, atunci liceului Andrei Șaguna în 1924, distins și erudit intelectual, în clipa aceea."

Eu, desigur, mă tot minunam de o asemenea morală să le recuperăm, ca o parte deloc neglijabilă a recomandare făcută, am luat-o drept o năstrușnicie a lui nenea Mitică dar, pe de altă parte, parcă, nu-mi venea să cred că a fost vorba de o glumă, deoarece, de, cu viața omului nu glumești. Și vezi bine, nenea Mitică doctorul n-a glumit de vreme ce aproape trei decenii nenea Arthur a tot închinat cu lingurită ba chiar și cu păhărelul (ștampălu), punându-mi mirarea la grea încercare, alimentându-mi credința în minuni, în afara căror viață noastră ar fi atât de searbădă și fără de gust.

Era nenea Mitică doctorul un credincios adept al terapeuticii naturiste, urmând o nobilă tradiție a doctorului Teodor Sbârcea, care a practicat medicina de familie prin anii 20-30 pe meleagurile Săcelelor, lăsând o amintire de neuitat prin priceperea, generozitatea și omenia sa.

Avea nenea Mitică doctorul printre multe haruri pe acela al sensibilității pentru prietenia adevărată, dăruită o dată pentru totdeauna, fără echivoc, dar de la Dumnezeu, o moștenit se vede treaba și din familia domniei sale deschisă comunicării și relativ pline de căldură între

Alături de numele de familie ale unor prestigioși dărstari pe care îi iubeau și care îl iubeau și-l prețuiau din tot sufletul, cum au fost și mai sunt cei din neamul lui Moașa, Moarcă și Barbu, sau cei din neamul Tarașilor, Medienilor, ai lui Popea sau Golea, din Satulung, nenea Mitică era un apropiat al Mircăneștilor, al bâtrânlui nenea Irmia, cel cu strășnicul magazin de vis-a-vis de biserică evanghelică din Cernatu, pe drumul Turcheșului și al celor doi fii ai săi, Vasile-Dobanu și minunatul negustor care a fost Irimițu, al fratelui lui nenea Irmia, Alexe, poreclit Stalin încă dinaintea celui de al doilea război mondial pentru neobișnuită, uluitoarea sa asemănare cu dictatorul Uniunii Sovietice (ar fi putut în cele mai perfecte condiții să-i fie sosie) dar și cu neamul Roșculeștilor și Aldeștilor și ai multor altora, pe care îi tot evocăm țesută în tot felul de înrudiri și întâmplări de care nu au fost lipsite familiile mocanilor noștri.

Existau, totuși, în cercul larg al prietenilor săcelene ale doctorului, două care mi-au reținut în mod deosebit atenția și este vorba de cele purtate unui veteran al Izvorului, Ion Tuțuianu, excelentul sportiv, om de lume și mare omenie și avocatului Ovidiu Popovici, fiul învățătorului Aurel Popovici, prefect al

liceului Andrei Șaguna în 1924, distins și erudit intelectual, admirabil, talentat epigramist ale căruia scrieri avem obligația mari prieteni un fel de sărbătoare a mărturisirilor în care se evocau copilaria, adolescența și delicatele ei icoane, grozăvile celor două războaie, se cteau versuri se relatau momente ale unor întâlniri memorabile cu personalități de talia lui Nicolae Iorga, Vasile Pârvan, Iuliu Hațeganu și Lucian Blaga, dar nu erau ocolite nici delicatele referiri la frumoasele Eevei ale Săcelelor de odinioară cum au fost minunatele Viorica Leucă, fiica cea mare a părintelui Petru,

Violeta Rusu, fiica cea mare a notarului sau Leana Ghia, devenită fericita soție a minunatului Marius Butu, un alt "izvoran" de mare frumusețe morală și deosebită omenie. Nu aveau cum să scape atenției nici farmecele frumoase Emilia Szocs, fiica celebrului brutar Ianoș Szocs (cel ce pușese bazele la fel de celebrei brutări moderne, "cu electrică și aburi" din Cernatu) sau cele ale Anei Punkosty, fiica morarului din Satulung, căsătorită cu fiul mai mic al magnatului săcean Kope Ianoș și, de ce nu, ale frumoasei Mili Malarik, fiica hornarului slovac și ale maiestoasei sale

continuare in pag. urm.

Dr. Dumitru Dumitrescu-Pârvu
1907-1986

* * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * *

continuare

sorori Olga, căsătorită Peteu.

Să mă ierte de pe tărâmul celălalt, sper, vesel al umbrelor, alte frumoase ale acelor vremuri că nu le-am pomenit, dar timpul, zic eu, nu este încă pierdut și parcă delicatul mecanism al aducerii aminte mai funcționează încă în parametri rezonabili și chiar onorabili.

Acstea evocări nu și-ar afla cuvenita împlinire dacă, aidoma unui buchet rostuit de o minte pricepută, n-aș primi toate florile ce-mi stau la îndemână, acordându-i fiecareia cuvenita atenție și locul potrivit în ansamblul floral căruia doresc să-i sporesc frumusetea. Tot aşa sensibilitatea omului minunat care a fost doctorul Dumitru Dumitrescu nu a putut trece indiferentă pe lângă darul eternului farmec feminin pe care cred că Dumnezeu Tatăl însuși ni l-a lăsat spre mângâierea trecerii noastre și poate, nemărturisit, să-l prețuim acest dar ca pe lumina ochilor.

Trecerea anilor nu i-a șirbit niciodată din prestigiu și autoritate, iar încrederea și afecțiunea săcălenilor l-au însotit până în anii din urmă și asta o știam atât de la prietenii mei săcăleni cât și din propriile constatări, când, aflat în vizită la domnia sa bineînteleș, la o vorbă de duh și un păharel de soneria de la poartă vestea nu odată apelul celor veniți să-i solicite generosul sprijin. Comunicarea cu medicul era aidoma comunicării cu un prieten, marcată de încredere și convingerea că soluția neapărat salvatoare se află în pricoperea și mâinile sale.

Era uimitoare totuși în ființa acestui om prezența și vigoarea atavicei gene a pasiunii pentru gospodărie, a dorinței de includere în sistemul său de interese a unei sânele să ne treacă de urât, să-ți mărturisesc am două piese firimituri măcar din ceea ce văzuse și trăise în casa părintilor săi. Se ocupa de grădinărit, ca tot omul, cu două- trei straturi de mărar, pătrunjel, roșii, bineînteleș, dar pasiunea se concentra asupra găinilor, pe care mi le-a arătat întotdeauna noastre (cu Endre Adrianyi, celebrul măcelar și mezellar, cu o legitimă mândrie, găini pricopsite, trăite bine, poate chiar prea bine, pe care, în ipostaze infantile și le procura de la tot felul de crescătorii de el și iute. Nu lipseau din inventarul agricol vreo 2-3 curcani, deoarece la sărbători anume nu putea lipsi de pe masa unui gospodar de talia lui nenea Mitică tradiționalul curcan, în prealabil hrăniti și giugiuții cu ce știa domnia sa că se cuvine pentru ca fructura să dobândească gustul și aromele consacrante ale genului.

Dar, aproape de tehnologiile gastronomice cred că aș greși fundamental dacă n-aș aminti măcar de îndemânarea culinară a doctorului, exersată, cred, din tinerețe pe fondul unei vocații de "gourmet", nu de "gurmand", adică de persoană deschisă rafinamentului în evaluarea și chiar prepararea bucătelor. Mi s-a întâmplat adeseori, când, aflat în compania sa, l-am auzit dând "prețioase indicații", fie că acesta era de luat în seamă din punct de vedere profesional, sau șefului de sală pe care îndeobște îl cunoștea sau în cazurile cele mai concludente, când întâlnirea

avea loc acasă la domnia sa și când "lucrarea", demonstrația și argumentația căpătau un farmec deosebit.

Avea nenea doctorul darul să te "acroșeze" la un pahar de vorbă ca nimeni altul, să te determine să crezi că poți cădea într-o greșală evasă capitală dacă nu te conformezi invitației ce îți-a fost adresată, răspunderea și regretele, urmând să-ți aparțină integral. Intram des pe la domnia sa în trecere fiind pe la Săcele cu cine știe ce treburi, să-l salut și să-l consult, dacă este "în florescere", pentru că "aflând" că totul este, vorba românului de viață "nouă", OK, să-mi văd de "drum". Da de unde, cum să pleci așa, cu una cu două, din casa unui creștin cinstit și cu frică de Dumnezeu.

"-Stai, neică, ce-ți veni, ce-i graba asta nedemnă de un profesor! zicea domnia sa. Un profesor e un om chibzuit, cu scaun la cap, le face pe toate pe îndelete, ușurel. Ia stai dumneata colea să te consult eu nițelus că nu-mi prea place cum arăți, ești cam ostenit. Cine te-o fi muncit așa?!

Ia să-ți arăt eu niște oușoare de la găinile mele, n-ai văzut de când ești așa ceva! -cuvânta nenea Mitică și se repezze în cămară de unde venea cu o strachină de ouă unul mai frumos și mare ca altul – astea sunt de ieri, nu e bine să le măñânci în ziua când au fost ouate, continuă domnia sa, adăugând: și să-mi spui drept, ai mai văzut ou moale dichisit cum știe să-l facă doctorul Mitică? Nici

vorbă! Păi atunci șezi colea, cât ai zice pește le și vezi în gene a pasiunii pentru gospodărie, a crăță și eu cu cronometrul în mână, dar până una alta, ca să ne treacă de urât, să-ți mărturisesc am două piese firimituri măcar din ceea ce văzuse și trăise în casa părintilor săi. Se ocupa de grădinărit, ca tot omul, cu două- trei straturi de la Endre ce nu vezi matale decât aici în perimetrele 5-6 ani, ce bate ușor orice whisky și o creastă de slănină de mărar, pătrunjel, roșii, bineînteleș, dar pasiunea se concentra asupra găinilor, pe care mi le-a arătat întotdeauna noastre (cu Endre Adrianyi, celebrul măcelar și mezellar, cu o legitimă mândrie, găini pricopsite, trăite bine, poate chiar prea bine, pe care, în ipostaze infantile și le procura de la tot felul de crescătorii de el și iute. Nu lipseau din inventarul agricol vreo 2-3 curcani, deoarece la sărbători anume nu putea lipsi de pe masa unui gospodar de talia lui nenea Mitică tradiționalul curcan, în prealabil hrăniti și giugiuții cu ce știa domnia sa că se cuvine pentru ca fructura să dobândească gustul și aromele consacrante ale genului).

-Ce să-ți mai vorbesc de telemeaua, pe care am primit-o din chiar capitala teleme... (ei, aici ne incurcam, vina bineînteleș era a mea, în ceea ce privește forma de genitiv culinară a doctorului, exersată, cred, din tinerețe pe fondul a deliciosului produs lactat ovin), Poiana Sibiului, unde nenea Mitică își avea ambasador(i) al generosului său suflet. Desigur, acesta era începătul, bietul de mine, copleșit, mă predam (a câta oară!?) și treceam la inventarierea apoi în testarea și chiar îndestulata dedulcire a bunătăților ce-i ospătarului, dacă acesta era de luat în seamă din punct de onorau cămara niceicând aflată în suferință. Abia după ce prindeam un pic de cheag, cum spunea domnia sa, își făcea din nou drum în cămară după niscaiva sticluje pe care mi le

CONTINUARE

prezență ca pe niște domnișoare ce se cuveneau a fi tratate cu toată atenția și considerația distinsei lor origini. Zburau orele ca lăsunii primăvara, ne dedam amintirilor, dar nenea Mitică nu-și încheiașe încă programul și păstra "asul din mâncă" pentru desert, zicându-mi la momentul pe care domnia sa îl considera potrivit:

-Eh, măi Mieule (era numele cu care eram apelat de ai mei și prietenii intimi) acu să-mi spui tu, acu e momentul, poezia lui" Lucian Blaga "Dați-mi un trup voi munjilor!", acolo unde terenul i se părea neceretat suficient în anii după care urmău, "La steaua", "Pe aceeași ulicioară" și sonetul "Trecut-au anii din repertoriul eminescian, "Motivele persane" ale lui Serghei Esenin și neapărat, una din poezioarele mele din tinerete "Liliacul" (noiembrie 1962, nepublicată încă) pe care neapărat trebuia să i-o recit de două .de trei ori după care mă-ntreba: cui i-ai scris-o măi, da strănic trebuie s-o mai fi iubit!?

Avea dreptate. Odată tot n-am rezistat și i-am mărturisit enigma. Atâtă știu că m-a îmbrățișat atunci, am mai închinat odată și m-a petrecut până la poartă să prind autobusul de noapte. Au mai trecut câțiva ani buni și nenea Mitică a plecat, vorba lui Cincinat Pavelescu, "spre alte zări mai calde", ducând cu el printre alte enigme și pe cea a liliacului meu drept care, îi reproduc mai jos modestul text scris cu cel mai performant pix – înima.

*

Liliacul

Să știi.
Și-n toamna asta
a-nflorit liliacul,
clipind buimac
doar pe un singur vârf de ram
și cum eram
de doru-ți prinis,
îndurerat,
prieten bun
m-a înțeles
Și-n noapte a plâns
cu lacrimi reci,
ucigătoare,
de argint.
Și-apoi, spre zori,
aşa plângând,
tot mai înceat,
a atipit
Și-n somn
s-a stins.

Toamna anului 1962 a fost pe meleagurile noastre Săcelene neobișnuit de lungă. În prima parte a lui noiembrie cerul, aerul, strălucirea soarelui sugerau o neobișnuită primăvară. În curtea noastră, cred că și alte părți a înflorit a doua oară liliacul cu buchetele mici dar pline de farmec.

După 11 sau 12 noiembrie, intr-o noapte, brusc s-a lăsat ca un trăznet din senin un ger neierător care a pus capăt extraordinarei primăveri, care m-a întristat profund.

Eh, cîte n-ar mai fi de spus despre inconfundabilul nenea Mitică doctorul, despre vectorii care concurau la fremătătoarea sa existență din care nu lipsea nici unul care ar caracteriza portretul unui autentic intelectual al zilelor noastre. Cîteva mulți și cu multă plăcere, nu se sfîră să întrebem, întreru și cei ai vîrstei de mijloc cum s-a întâmplat în cazul discuțiilor noastre despre scrierile lui Galsworthy (ciclul Forsyt și „Comedia umană“) sau cele ale lui Thomas Mann („Casa Buddenbrook“) ori atât de complicat și enigmaticul univers al personajelor din „Război și Pace“ al lui Lev Tolstoi. Îi iubea nespus pe Mihai Eminescu și Lucian Blaga, mai puțin pe Arghezi, dar cădeam până la urmă la invocător, în schimb l-a îndrăgit pe Serghei Esenin după ce i-am recitat celebrele „Motive persane“.

Ne vedeam adeseori și la concerte simfonice ale căror gust îl deprinsese în timpul studenției clujene, avea o slăbiciune pentru concertele pentru vioară ale lui Beethoven și Ceaikovski, dar îl fermeca Paganini pe care îl asculta în interpretarea lui Ștefan Ruha ori de câte ori venea la noi.

A-l avea oaspeți la masă, a avea privilegiul să fi în compania lui era realmente o încântare și, scriind aceste rânduri, sunt stăpânit de gândul că nu voi putea recompune integral fermecătorul său chip, generozitatea, esența profund umană și nobila structură a sufletului său atât de deschis relației civizate, adiate de bucuria conversației și comunicării.

Întrebat de cineva dacă în spațiul viitorului apropiat va mai fi cineva interesat de asemenea personalități, i-am răspuns că în ceea ce mă privește am fost întotdeauna și sunt și astăzi fascinat de profilul moral și intelectual al celor capabili de a deveni modele. Este calea cea mai dreaptă și mai sigură spre dobândirea mult doritei perfecțiuni.

A considera actuala secvență de istorie, pe care o parcurgem agitat și oarecum debusolat, ca fiind o expresie superlativă a modului posibil de viață ar fi o greșală de neierătățe după cum a ne adresa celor tineri, adolescenților de pe pozițiile omului care are ceva de oferit semenilor săi, deopotrivă ca îndemânare, competență, profil moral și sensibilitate față de minunile lui Dumnezeu și ale Omului, este un lucru demn de toată admirația. „Plaiuri Săcelene“ este revista ce are în „banca sa de date“ numeroase asemenea pilde ale personalităților de odinioară, care, fără îndoială, animă astăzi spiritele minunaților oameni ce și-au propus înfruntarea, Timpului, în numele ocrotirii amintirilor, și a acelora ce și-au dăruit sufletul semenilor și binelui meleagurilor natale.

* * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * *

SPOVEDANIA ȘI PORUNCILE SFINTE

Sfanta Taina a Spovedaniei si cea a Impartasaniei, la care ne cheama de fiecare data Biserica stramoseasca in timpul Postului Mare, aduc cu sine, pe langa purificarea sufleteasca si trupeasca, si marele dar al unirii cu Hristos si ceilalți crestini intreolalta, in trupul tainic al Domnului, care este Biserica Sa, insa aceste daruri nu pot fi primite decat in masura in care Spovedania este facuta cu maxima responsabilitate, caci printre altele, ea presupune si analiza modului in care am respectat, sau nu vointa divina exprimata in Poruncile Sale.

Avem in vedere doua mari grupuri de astfel de porunci: pe de o parte cele 10 Porunci ale Vechiului Testament, iar pe de alta parte cele 9 Porunci Bisericesti, primele fiind formulate de Dumnezeu Insusi, iar celelalte alcătuite de Biserica, pe baza Revelatiei dumnezeiesti. In acest context, Va propunem sa ne amintim impreuna aceste Porunci, cu adevarata lor semnificatie. Iata cele 10 Porunci:

1. Eu sunt Domnul Dumnezeul tau; sa nu ai alti dumnezei afara de Mine !

Porunca fixeaza ideea monoteista, adica credinta intr-un singur Dumnezeu, insa implica si ideea credintei adevarate: ortodoxa (orto = drept, doxa = marire, slava).

2. Sa nu-ti faci chip cioplit, la care sa te inchini !

Porunca interzice idolatria = inchinarea la idoli, dar sa nu uitam ca pentru unii dintre noi: mancarea, bautura, vorba urata, dorinta de imbogatire, lenea, etc. au devenit adevarati idoli, la care ne inchinam!

3. Sa nu iei numele Domnului Dumnezeu in desert !

A lua numele lui Dumnezeu in desert, inseamna a vorbi urat la adresa Lui, a-L batjocori pe El si Biserica Sa. Si cati sunt aceia care injura in fel si chip pe Dumnezeu, Biserica ori pe Sfinți!

4. Adu-ti aminte de ziua Domnului si o cinsteste pe ea!

Daca pentru judaism aceasta zi era sambata, pentru crestini este duminica. Porunca ne cheama sa cinstim aceasta zi de sarbatoare saptamanala prin: repaus si odihna trupeasca, rugaciune, meditatie, cercetarea Sfintei Biserici, fapte de milostenie, lectura duhovniceasca, etc. Oare am cinstit aceasta zi mereu si in felul acesta, sau numai din cand in cand si altfel?

5. Cinsteste pe tatal tau si pe mama ta!

Aici este vorba de cinstirea parintilor. Oare le-am acordat, sau nu, respectul cuvenit, intotdeauna?

6. Sa nu ucizi!

Sa nu uitam, insa, ca se are in vedere orice forma de ucidere: atat cea trupeasca (cum ar fi avortul, devenit azi "o moda"), cat si cea sufleteasca, caci printre-un cuvant, gest necugetat, sau printre-o fapta rea, putem darama sufleteste pe cel de langa noi.

7. Sa nu fi desframat!

Din pacate, azi, prea multi oameni sunt coplesiti de acest pacat, tineri sau mai putini tineri, barbati sau femei, casatoriti sau necasatoriti. Sa nu uitam ca acest pacat este cu atat mai grav, cu cat distrug familia si neamul.

8. Sa nu furi!

Parca azi, prea multi sunt cei care fura, incepand de la copii, pana la cei care ne conduce destinele! Ne regasim intre acestia?

9. Sa nu minti!

La fel, minciuna este prezenta la tot pasul. Tu intrebi mereu: oare cel de langa mine spune adevarul sau minte? Oare eu am mintit vreodata?

10. Sa nu poftesti nimic din ceea ce este al aproapelui tau!

Aceasta porunca se afla in stransa relatie cu a opta si a noua, caci aceasta pofta pacatoasa conduce apoi la furt si minciuna. Sa fim multumiti cu ceea ce ne-a ajutat Dumnezeu sa dobandim si, daca vrem mai mult, sa muncim cinstit. Oricum, ceea ce este prea mult, strica.

* * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * IN MEMORIAM * *

continuare

Cele 9 Porunci Bisericesti, au fost aleasute de Biserica, pe baza experientei traite, de-a lungul timpului, de credinciosii crestini. Ele fixeaza cateva dintre jaloanele vietii crestine, care nu pot fi ocolite. Mesajul lor este direct, inca pot fi usor de inteles:

1. Sa ascultam cu evlavie Sfanta Liturghie, in fiecare Duminica si sambatoare.

Pentru a se putea implini aceasta prescriptie este nevoie de prezenta noastra in Sfanta Biserica. Lacasul de cult a fost intotdeauna inteles, a fi locul prin excelenta al intalnirii omului cu Dumnezeu. Aici se aduc rugaciunile noastre de lauda, multumire si cerere!

2. Sa tinem toate posturile de peste an (adica cele patru posturi mari, zilele de miercuri si vineri, dar si cele randuite de Biserica)

Postul este un adevarat "act de cult" si nu poate fi inteles decat asa cum il prezinta Biserica. Dezlegarea de la post, o poate oferi numai duhovnicul, la care ne spovedim, pe baza unor motive serioase (boala, batranete, tratament medicamentos, etc.). Nu putem sa ne dezlegam singuri de la post!

3. Sa cinstim fetele bisericesti.

Aici este vorba de respecul care trebuie oferit Sfintilor Bisericii, nu neaparat ca personae particulare, ci ca personae, prin care Hristos-Domnul lucreaza in lume; cinstindu-l pe preot, il cinstim pe Hristos Insusi. Cel Care lucreaza, prin harul preotiei, in lume.

4. Sa ne spovedim si sa ne impartasim, in fiecare dintre cele patru posturi mari de peste an, ori, daca nu putem, cel putin odata, in Postul Mare.

Lucrurile sunt foarte clare: spovedania si impartasania trebuie sa devina o permanenta in viata noastra, cel putin in perioadele de post. Un obicei deosebit de sanatos, este acela, ca in Posturile Craciunului si Pastei, sa facem acest lucru, atat la inceputul cat si la sfarsitul lor (prima si ultima saptamana a acestor Posturi sunt saptamani "mari")

5. Sa ne rug lui Dumnezeu, pentru ocarmitorii nostri.

Sa ne rugam pentru cei din jurul nostru: sot, sotie, copii, parinti, frati, prieteni, etc., sa ne rugam pentru toti cei care ne inconjoara; sa ne rugam chiar si pentru dusmanii nostri!

6. Sa tinem posturile, pe care le-ar orandui episcopul locului in vremuri de primejdie, boala sau necaz.

Există situații, în care episcopul locului poate rândui un astfel de post. Sa fim cu luare aminte și la o astfel de recomandare.

7. Sa nu citim cartile ereticilor (sectarilor)

Bine ar fi sa ne facem timp sa citim cartile care ne indruma pe calea credintei noastre, caci acestea sunt numeroase si pline de invatatura sanatoasa. Celelalte sa fie citite de membri acelor culte!

8. Sa nu instrainam, nici sa folosim, spre scopuri straine, lucrurile bisericesti.

Este vorba, intre altele, de modul in care ne manifestam fata de lucrurile, sau obiectele sfinte: biserici, cimitire, icoane, candele, carti de rugaciune, sau de cult, etc. Sfintenia lor se rasfrange si asupra noastră!

9. Sa nu facem nunti, ospete, sau alte petreceri in timpurile de post.

Este vorba de orice manifestare care ar impieta sfintenia postului. Nu fac exceptie nici reuniiunile, nici onomasticele, nici discotecile, nici alte manifestari, unde apar muzica, dans, glume, rasete, etc. !

Asadar, inainte de Spovedanie, sa ne intrebam: am respectat aceste porunci, sau nu? Pe care dintre ele le-am incalcat total sau in parte? Incalcarea inseamna pacat!

Sa ne marturisim pacatele cu responsabilitate crestineasca. Un Sfant Parinte zice: "daca nu te-ai rusinat, facand pacatul – care poate a fost vazut de multi – sa nu te rusinezi a-l marturisi, ca te vede si t e audie numai Dumnezeu".

Si inca ceva: daca am savarsit si apoi am marturisit pacatul, sa nu-l mai repetam!

Sa facem, toti, o spovedanie buna si spre folos duhovnicesc.

MIRACOLUL DE LA SALZBURG - WOLFGANG AMADEUS MOZART (250 DE ANI DE LA NAȘTERE)

W. A. Mozart a fost cel mai mare muzician al vremii sale. Încăpățanat. Nici fizicul nu l-a avantajat: era scund, cu o față în calitate de compozitor era neîntrecut în toate formele de muzică: galbenă, ciupită de vârsat, cu un cap prea mare față de trup, miop, operă, simfonie, concert, muzică de cameră, vocală, pian, cor. S-a remarcat ca fiind cel mai bun pianist și organist din Europa. A fost un adevărat miracol al muzicii sec. al XVIII-lea și nu numai, putea să scrie o operă complicată, în timp ce avea altă lucrare în minte, putea să gândească un cvartet complet de coarde și să scrie partiturile individuale înainte să elaboreze partitura completă; putea să asculte o piesă muzicală oricât ar fi fost de lungă, ca apoi să o scrie notă cu notă. A trăit 36 de ani (27 ianuarie 1756 – 5 decembrie 1791) și în acest scurt răstimp a lăsat omenirii o moștenire muzicală care strălucește și azi la fel de puternic ca în ultimii ani ai sec. al XVIII-lea.

Nimeni nu poate tăgădui faptul că Mozart era realmente cel mai mare muzician al vremii sale. La vîrstă de trei ani a început să cânte la pian; la patru ani le spune celor mari că viorile lor nu sunt acordate corect. La această vîrstă putea să învețe o piesă muzicală în circa o jumătate de oră. La cinci ani cântă destul de bine la clavecin. La șase ani a început să compună, iar tatăl său, Leopold, l-a dus într-un turneu împreună cu sora sa, mai mare cu cinci ani ca Wolfgang, dar nici pe departe atât de talentată ca fratele ei.

Tatăl lui Mozart era un bun muzician, violonist, dirijor la Curtea Episcopală de la Salzburg, autorul unui tratat vestit despre cîntatul la vioară. Însă nu a avut un prea mare succes în viață, dar era hotărât să facă totul pentru ca fiul său să ajungă la cea mai bună poziție în societate, să-i asigure bătrânețile și acest lucru îl va aminti mereu

Așadar, încă de la șase ani, Mozart a fost mereu pe drumuri în anii săi de formare; era prezentat la Curtile europene, la academiiile muzicale savante, marelui public. Din cei 36 de ani de viață, 14 i-a petrecut departe de casă și mereu în turnee. N-au fost ani irosiți, pentru că astfel a intrat în contact cu toți muzicienii importanți ai vremii, cu toate genurile de muzică, pe care le-a asimilat și reținut. Comunitatea muzicală și științifică a scris o mulțime de articole despre băiatul – minune care nu împlinise

șapte ani. Un muzician cu asemenea talent nu ar fi trebuit să aibă grija zilei de mâine. Dar n-a reușit, deși toată viața a căutat o funcție la Curte, cu un salar mare și garantat. A crescut și a devenit un bărbat complicat, cu o personalitate complexă, dar și cu talentul în a-și face dușmani. Era impulsiv, avea tendințe de ingâmfare, arogantă, cu puțini prieteni printre muzicieni. Își căștigase, din păcate, reputația de om frivol, superficial,

Mulți ani Mozart s-a luptat să scape de sub dominația tatălui său, care era un om intelligent, precis, pedant, lipsit de imaginație și neîndupăcat. Dar, spre marea sa durere, tatăl a descoperit, atunci când Wolfgang a crescut, că fiul său nu poate face față cerințelor vieții. Din punct de vedere emoțional Wolfgang era opus tatălui: nepăsător, nedisciplinat, sensibil, orgolios. Nu putea lua singur o decizie, nu putea să acționeze la momentul potrivit cu mijloace potrivite. Pentru el exista totdeauna un mâine. Își spunea mereu: „Încet, încet situația mea se va îmbunătăți!” I-a provocat multă suferință tatălui: cheltuia banii, își irosea talentul, era prieten cu cine nu trebuia, nu învăta să aprecieze oamenii de caracter, se lăsa copleșit de laude nesincere, deși tatăl său îl sfătuia mereu în scrisori să cunoască bine oamenii, să nu se lase amăgit.

Dar Wolfgang mergea fericit pe drumul său. Scrisorile către tatăl său erau evazive, recunoștea că a pierdut bani, că n-a stabilit legătura cu lumea, dar are perspective, firește că tatăl avea cele mai bune intenții: „Avertismentele mele urmăresc să facă din tine un om onorabil. Dar ce răspundere apăsă pe umerii tăi! Și ce rușine dacă un geniu atât de mare va da gres!” Tatăl ar fi fost fericit dacă Wolfgang s-ar fi stabilit la Salzburg ca muzician la Curte, ceea ce-i conferea siguranța zilei de mâine. Dar Wolfgang detesta ideea;

cunosându-și calitățile, se temea că și le-ar putea pierde într-un orășel de provincie. Își dorea un „patron”, dar nu Curtea episcopală sau un nobil bogat, ci unul cu imagine, cu resurse, care să-l lasă să-și valorifice ideile. Negăsind un asemenea patron, a încercat să-și atingă scopul artistic pe cont propriu, fiind unul din primii muzicieni ai lumii care a avut curajul necesar unui asemenea gest. A reușit din punct de vedere artistic, dar nu și financiar, murind fără nici un ban.

Călătoriile nu se terminau niciodată pentru Mozart. La paștelezece ani devenise deja „un veteran” al turneelor muzicale. Trimite familiei scrisori de la Viena, München, Frankfurt, Bruxelles, Paris, Londra, Lyon, Milano, Neapole, Venetia, Innsbruck. Tot timpul făcea muzică, seria muzică, discuta cu muzicieni, fiind un profesionist desăvârșit în aprecierea operelor sau a soliștilor.

În 1777 face un turneu împreună cu mama sa, având ca obiectiv găsirea unei slujbe bune. Era prima călătorie fără tatăl îngâmfare, arogantă, cu puțini prieteni printre muzicieni. Își său, prima tentativă de a-și manifesta independența. Au trecut prin München, Mannheim, Paris. La Mannheim s-a îmrietenit cu

Cultură * Cultură

continuare

familia compozitorului Weber, dar nu-i plăcea viața lor boemă încurcată în afaceri dubioase, în procese penale. A făcut o pasiune pentru sora lui Weber, Aloisia care avea 18 ani, o voce frumoasă, un viitor promițător de cantică la operă, dar fără rezultat. Prietenia cu familia Weber s-a întrerupt temporar, când Mozart și mama și-au continuat turneul la Paris, unde mama, îmbolnăvinduse, va deceda în 1778. Nemaiavând motive să rămână la Paris, se va întoarce în 1779 la Salzburg, după ce a stat la München mai mult timp cu familia Weber. În scrisoarea trimisă de la Paris îi comunică tatălui său că dorește să conducă o orchestră, să se lase de vioară, să acompanieze la clavicin. La Salzburg a devenit organist al Curții episcopiale, dar era mereu pus pe harță, morocănos, irascibil, nesupus. De acum datează cele mai mari lucrări de tinerețe: Missa Încoronării, Încântătorul concert în mi minor, pentru două piane, sublima Simfonie concertantă pentru vioară, violă, orchestră. Cariera la Curte nu a durat prea mult, fiind demis după apariția operei *Idomeneo* (1781). Cu bani de la tatăl său a plecat la Viena unde s-a stabilit la familia Weber. În august 1782 s-a căsătorit cu sora lui Weber, Constance, o ființă frivolă, risipitoare, pe care însă o iubea. Pe moment situația materială părea promițătoare: avea elevi, avea comenzi, a avut un succés remarcabil cu opera „Răpirea din Serai” în 1782.

Din prietenia cu poetul Lorenzo da Ponte au rezultat o mulțime de opere: „Nunta lui Figaro” (1786), „Don Giovanni” (1787), „Così fan tutte” (1790) cu un succés de scenă uriaș. La 2

decembrie 1778 a fost numit compozitor de cameră al Împăratului Iosif al II-lea. Mozart a acceptat slujba, dar era dezgustat: „Prea mult pentru ceea ce fac, prea puțin pentru ceea ce aş putea realiza.” Deși avea bani destui, era veșnic dator, mereu schimba locuințele, amenințat de neachitarea chiriei. În ultimul an al vieții, 1791, a compus opera „Flautul fermecat” a cărei premieră a avut loc la 30 septembrie 1791, cu un succés enorm la public. Dar suprasolicitarea intelectuală, o boală de rinichi l-a condamnat la moarte prematură. I s-a făcut cea mai ieftină înmormântare, fiind îngropat într-o groapă comună, nemarcată, în cimitirul Sankt Marx. Nimici nu știe unde zace rămășițele pământești ale lui Mozart.

În timpul vieții i s-au tipărit puține compozitii – în total 144 lucrări, deși a lăsat un mare număr de lucrări, iar văduva lui s-a transformat într-o femeie de afaceri, a vândut drepturile de publicare la prețuri fabuloase, păstrând însă manuscrisele.

Acest Rafael al muzicii, a fost mai versatil decât Bach, mai aristocratic din punct de vedere muzical decât Beethoven, poate fi considerat cel mai desăvârșit, cel mai dotat și mai natural muzician pe care l-a cunoscut omenirea vreodată.

La 250 de ani de la naștere, muzica lui Mozart e mai actuală ca oricând. În ea Mozart și-a sădit bunătatea, nemărginită înțelegere a suferințelor omenești, grandoarea morală a ființei sale. Opera sa transmite lumii întregi, peste secole, un mesaj de pace, înțelegere, colaborare armonioasă între toți locuitorii de pe Terra.

Prof. Florica Lupu

RECENZIE

„CĂRĀMIDA CU MÂNER” DE DARIE MAGHERU - O APARIȚIE BINEVENITĂ

Cartea lui Darie Magheru, un „neoroman povestit”, cu un titlu – cheie, a apărut la începutul lui 2006, la Editura ARANIA (Director Daniel Drăgan) sub îngrijirea d-nei Olga Lascu, sora scriitorului, cu o prefată și un tabel cronologic de Mona Mamulea. Volumul de față vede lumina tiparului grație sprijinului S.C. Electroprecizia S.A., fiind lansat atât la Brașov cât și la Săcele în fața unui public avizat și dormic de a cunoaște cât mai mult din tainele serisului acestui creator de excepție care a fost DARIE MAGHERU, pe numele său din acte Aurel Moldovan. Cunoscut în epocă mai ales ca poet și dramaturg nonconformist, Darie își încercă talentul și în alte sfere ale beletristicii, aceeași Editură „ARANIA” publicându-i în anul 1995 romanul „nemuritorul în solitudine și durerea”. De fapt, încă din 1983, anul nefast al morții autorului, directorul de pe-atunci al revistei „Astra”, același Daniel Drăgan, publica antologia de proză umoristică „Cărāmida cu mâner” care împrumută numele romanului de față și în care se regăseau unele fragmente din acesta.

Văzută azi drept „literatură de sertar”, „Cărāmida cu mâner” sau „moartea personală a tovarășului state brojbă (neoroman povestit)” este o proză tulburătoare, plină de capeane, o confesiune despre viață și moarte, despre o lume haotică și becicnică care-și pierde inconștient identitatea, frizând frivolitatea și impostura, cameleonismul, humorul macabru declanșând adeseori burlescul întâmplărilor.

Găsindu-și cu greu loc printre operele de referință ale postmodernismului de la noi, scrierile se detasează, prin originalitate de absurdul prozei urmuiziene. „Cărāmida cu mâner” vine, oarecum, „avant la lettre” să încrețească la noi „romanul total”, deoarece Darie Magheru

cochetăză și-n alte locuri cu istoria, cu politicul și psihologicul, socialul fiind o constantă a demersului său în cadrul raportului dintre realitate și ficțiune dând echilibru perfect acestei simbioze.

Cele șapte capitole sunt precedate de „prologul cu îngerii”, „al treilea război mondial”, „se-nțore vapoarele”, „cu lapte și miere”. Lipsescă însă „epilogul” propriu-zis pe care lectorul și-l imaginează totuși ca pe o „Apocalipsă”, care decodifică însăși semnificația titlului, pentru că, real vorbind, „o cărāmidă cu mâner”, adică portabilă, dă impresia de instabilitate, de o anume mobilitate deconcertată, dar și de o civilizație elădită în timp, bazată pe tradiție și normalitate, dar care acum e într-un fel alungat de un surrogat denumit pompos drept „lume nouă” dar hibridă și respingătoare. Instabilitatea unei societăți cândva aflată în echilibru și prosperitate, se degradează acum treptat sub imperiul totalitarismului, indiferent de culoare, dar frust și minciinos, care n-a construit moral ci mai degrabă a demolat cu obrăznicie o lume demult așezată, ba jocorindu-i valorile și mutilându-i simțirea odată cu moștenirile de tot felul:

... tipul pendulei – de jure nefiind propriu-zis o pendulă ci mai degrabă un ceas cu cue, pe bază de punct! – cum am mai spus, era bătrânesc, din cele ce se mai văd prin săcele, pe la bunicile noastre ... pendula deci era bătrânească, se tenuise în jurul cuiului acela – mai mult piron! – care o susținea de aproape douăsute de ani – și a celor două ferestre în plus, încăperea fostă „cea mare” de mocani, tindea să devină „la jegosu” bufetul „victoria” de azi” (pag. 67-68)

Povestea căutării cu mâner clasic din corn de cerb pierdut la Babaruncu și ea plină de tălc: căutări nici măcar nu era al său. II

continuare

pierduse unu' hans müller prin '44 pe la babarunca, lângă ciucas – mai bine zis: dinspre ciucaș! – e pe acolo o căserie cu aspect de cetate medievală: turnul cilindric trimite la wartburg (orașul nu marcea de automobil în doi timpi și „nu mai vreau motocicletă”! Cum zicea un fost maior de miliție – astăzi șofer de getax – când iși cumpărase opel!) deci dinspre ciucaș, în timp ce se retrăgeau nemții ...” (pag. 48)

Aș dori să atrag atenția asupra faptului că arealul toponimic întâlnit în roman: Săcele, Brașov, Valea Prahovei, Gârcini, Budila etc. e doar un pretext, o confuzie voit-contractuală cu cititorul pentru a ridică valoarea artistică la rang de metonomie. (cf. Mona Mamulea)

Să ne lămurim: la Gârcini (cartier al Săcelelor de azi) n-a existat niciodată și nu ființează nici astăzi ... vreo cărciumă!! de ce?! Ne-ar explica probabil cu timpul sociologii sau psihologii noștri avizați și indrițuiți să o facă. Și mai e ceva: în „romanul” lui Darie Magheru ortografia e una nonconformistă. Nu se respectă regula scrierii cu majusculă. Totuști parca „curge” într-o scriitură ce se vrea un flux continuu asemenea unui veritabil „mars forțat” spre necunoscutul ce se întrețină ca haotie și abracadabrant.

În „neoromanul povestit” cărciuma „la jegosu” e un fel de „centrum mundi” iar lumpenproletariatul autohton frizează tigănia și grotescul unei colectivități care se îndreaptă inconștient spre o indecentă moarte a spiritului, mai degrabă, decât spre visata dar utopică „fericire” a tuturor, cum fals și degradant prooroceau propagandanții urii de clasă, ai minciunii și imposturii.

În „neoromanul” lui Darie, intelectuali autentici au fost „avortiți” înainte de a avea dreptul să populeze această lume condusă biocratic sub imperiul proceselor-verbale și al declarațiilor întocmite sau solicitate asiduu de către semidiocei „școliți” dar cu pretenții „supraponderale”!

Aparatul represiv își este la nevoie mamă și tată, iubită, educator de ocazie sau duhovnic „planificat”, sfătuitor și stăpân peste conștiințe, model în toate, confident la bine dar mai ales la rău, „contabil” vigilent al paharelor „prietenii” slujitorii mercantili de-a lui Iuda.

Absurdul situațiilor e convențional și amăgitor. Aici Darie Magheru nu mai este actor de profesie și nici măcar veritabil regizor de film, un adevărat maestru care metamorfozează – asemenea unui vrăjitor – o societate normală într-una a compromisului, a delăduinii și vrajbei între semeni.

Impostura devine un delict nesanctionat, aproape normal, pentru că aceia ce-o instrumentează îi validează, vai, anormalitatea:

„... a te apăra totuși de o împușcătură despre care nu știi cine o produce, de unde vine și cui îi e adresată - indiferent de studiile pe care le posezi, demonstrează (studiiile) cu certificatul obținut nu cu ajutorul tovarășului berilă (o să ne ocupăm sau nu de el mai târziu!) de la secția de învățământ a regiunii dacă e vorba de liceu, ori prorectorul, fostul, până mai ieri trumpetist și

astăzi căsătorit, cărunt, cu trei copii blonzi, obraznici, și desigur primii doi pistriuiați, dacă e vorba de învățământ superior local! – e o chestiune fără contingentă cu diplomele! ...” (pag. 66)

Personajele, o adevarată faună incandescentă, populează o carte în care umanitatea suferă povara unei traumă majore. Onomastică este ușor forțată dar credibilă. Personajele, de multe ori cu statut de marionete, ne amintesc de un celebru vers al lui Horațiu (Satire I, 1, 69):

„Quid rides? Mutato nomine, de te fabula narratur”, adică „Ce răzi? Schimbă numele și o să fie vorba chiar de tine în poveste”.

Să le luăm, aşadar, pe rând: „ignat ce” – inspector de poliție (fost??) posedă „un scăunel pentru deschidăt cizme” – o adevarată reliică a familiei sale.

O veritabilă „pădure” populată cu „nomina odiosă” întâlnim în romanul lui Darie Magheru: grigore grigore – „încurcă ușile în hol” asemenea Cetățeanului turmentat al lui Caragiale ...

Este de la „electroprecizia”: simplul contabil de atunci – jurisconsultul de mai târziu „sen haucă, drăndâmă, șotrocală, pârpăloiu, state broajbă – invalid de profesie”, „fiecare cu autobiografia mă-sii”!, apoi pally mihai – radio („Pre limba sa maternă și paternă”), gheo al lui maftei (înainte zi ură ...!), ciorofleacă (pe numele său de buletin ... Gheorghe Poane), un

moldovean cumsecede rămas aici de prin vremea seccetei, căsătorit cu numita ... Mămăligă! spiridon – zis și ion ăl frumos!, lică ciuraru ... și, în fine, poate cel mai pitoresc dintre personajele întâlnite, acel „fan beșleagă” – român după părinții morți dar maghiar prin adoptiune sau invers! Autorul nu uită să menționeze că „**Părinții îi muriseră asfixiați cu mangan la beția care a succedat botezul său – crescut de o mătușă – cel puțin aşa stătea scris în autobiografie**”.

Abordând schema – pretext a romanului polițist, „Cărămidă cu mâner” ne „lămurește” spre final că, de fapt, ar fi vorba despre o moarte suspectă în care presupusul asasin este numărat pe degete (ca la box!) iar victimă nu e alta decât „ignat ce” – fost ofițer de poliție – în urma anchetei stabilindu-se că ... decesul s-ar fi datorat unui „inec la beție” (unde am mai auzit de-așa ceva??!) iar **numele decedatului inscripționat pe cruce cu „creion chimic muiat în gură” va dăinui ... în aeternum (sic)**.

„**CĂRĀMIDA CU MĀNER**” îi conferă lui Darie Magheru paternitatea unei opere durabile, de excepție, în lumea atât de controversată a Gulagului românesc, în care, în opinia noastră, brașoveanul și săceleanul DARIE MAGHERU devansează documentar dar și estetic scrierile multora dintre „patriotii” autoexilați „pe aiurea” și pe care dintr-un sentiment de reținută decentă mă abțin a-i numi totuși.

Darie Magheru a scris, a jucat pe scenă și a suferit aici, la noi, iar în tumultoasa-i existență și-a plimbat pașii, asemenea unui profet tămăduitor susținelor noastre, prin întregul spațiu românesc: Săcele, Brașov, București, Iași, Suceava, Ploiești, Arad, Botoșani ... și din nou Brașov, Săcele ... asigurându-și împlinirea unui destin în care valoarea rămâne o constantă perenă.

Prof. Liviu Dărjan

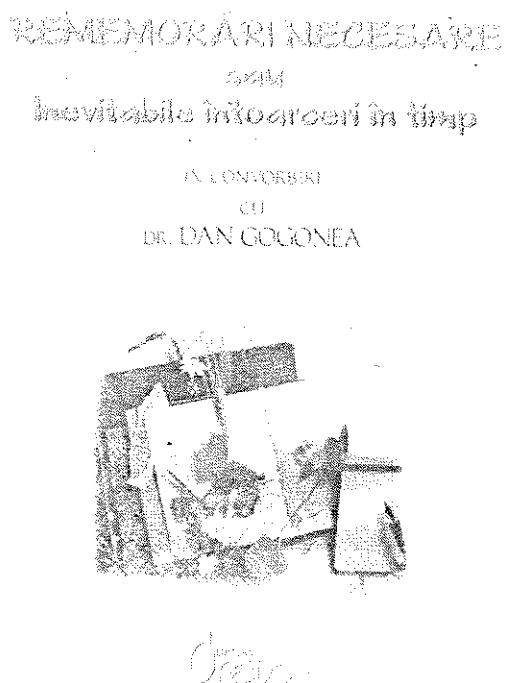
SEMNALE CULTURALE

PROF. DR. DIMITRIE CAZACU ÎN DIALOG CU DR. DAN GOGONEA

La începutul lunii decembrie 2005, librăria "Şt. O. Iosif" din Braşov a găzduit lansarea cărţii domnului profesor Dimitrie D.Cazacu- "Rememorări necesare sau inevitabile întoarceri în timp. În con vorbire cu dr. Dan Gogonea". Săcelenii prezenti la acest eveniment au avut, o dată în plus, prilejul să fie martorii unei manifestări culturale de excepție a cărei figură centrală a fost domnul prof. univ. dr. Dimitrie Cazacu, intelectual de marcă brasovean ale căruia origini se găsesc pe minunatele plăjuiri săcenate.

Cartea lansată este scrisă sub forma unei con vorbiri între pedagog și fostul său discipol, între care, de-a lungul timpului, s-a stabilit o frumoasă și durabilă relație de prietenie specială. Așa după cum mărturisea autorul, este vorba despre o carte "scrisă cu sufletul, în care am rememorat evenimente istorice, sociale și culturale ale ultimilor 80 de ani". Dar, în același timp, cartea este născută din fascinantele povestiri ale domnului profesor care, cu o vevă de invidiat, reușește să aducă la lumină adevarate

DIMITRIE D. CAZACU

aceea perioadă și care l-au impresionat. Nu sunt uitate nici evenimentele istorice importante trăite, pe care le perspectiva adolescentului care era atunci, dar cu puterea de sănătate a intelectualului de marcă de astăzi.

Următoarele urmări din povestea de sine stătătoare au marcat de astăzi.

Cartea rezervă un amplu spațiu amintirilor din anii de studenție, dominați de o evoluție istorică plină de dramatism pentru întreaga țară. Este perioada consolidării puterii comuniste, când valorile erau răsturnate, dar, paradoxal, viața culturală bucureșteană era încă efervescentă.

Sunt rezervate capitolor analizelor amănunțite pe teme dintre cele mai interesante : viața studențească în primul deceniu postbelic, profilele unora dintre liderii politici ai vremii, vulnerabilitatea totalitarismului, invincibilitatea spiritului, politica și politicianismul, tentația perfectiunii, comunismul-formă fără fond și fond fără formă.

De o valoare deosebită sunt paginile dedicate liceului "Andrei Șaguna" și câtorva dintre cei care, de la catedră sau ca absolvenți, i-au construit prin timp faima. Este vorba despre perioada imediat următoare anului 1952, când domnul Cazacu a venit ca profesor la acest liceu și când în cancelaria acestuia funcționa o pleiadă de mari profesori.

Este imposibil de afirmat că în câteva rânduri se poate face o relatare despre "Rememorările" domnului profesor Cazacu pentru că există riscul sigur de a nu putea cuprinde mulțimea de domenii abordate, temele puse în discuție și abundența de date oferite. De aceea, ne oprim aici, fără a omite însă paginile dedicate activității desfășurată de domnul profesor ca director al Casei

continuare

de Cultură a Studenților, anilor care constituie o încreștere a împlinirilor profesionale ale domniei sale și despre care vorbește cu multă afecțiune.

În rest, nu ne rămâne decât să vă invităm să vă desfășați cu lectura acestei cărți care vă va oferi, cu siguranță, cele mai pretențioase dorințe de elevare spirituală.

LANSARE POSTUMĂ DE CARTE LA SÄCELE

Centrul de documentare și biblioteca Grupului Școlar "Victor Jinga" din Säcele au fost, la începutul lunii februarie, gazdale unei manifestări culturale deosebite : lansarea lucrării "Cărămidă cu mână" a poetului, prozatorului și omului de litere sacelean Darie Magheru. Publicarea cărții s-a făcut la editura "Arania" din Brașov, codusă de Daniel Drăgan, iar costurile editării au fost asigurate, în totalitate, prin sponsorizarea societății Electroprecizia Säcele.

Lansarea cărții a fost marcată de luările de cuvânt ale unor personalități ale vieții sociale și culturale saceleene și brașovene : d-nul ing. Claudiu Roșculeț, Președinte Director General la Electroprecizia, prozatorul Daniel Drăgan, prof. Stelian Răducanu, prof. dr. Mona Mamulea, autoarea prefatei volumului, d-na Olga Lascu, sora lui Darie Magheru, d-nul prof. Liviu Dărjan.

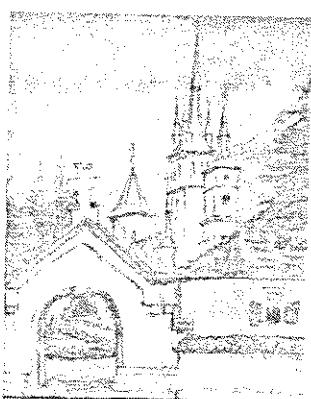
Au fost evidențiate, o dată în plus, importanța și valoarea întregii opere a lui Darie Magheru, insistându-se asupra volumului publicat acum, asupra particularităților și înțelegerilor sale postmoderne. De asemenea, a fost scoasă în evidență semnificația deosebită a organizării unei asemenea manifestări pentru viața culturală saceleană care are datoria să-și pună mai mult în valoare reprezentanții săi de frunte.

Cei prezenti au avut prilejul să admire frumusețea versurilor lui Darie Magheru în rostirea plină de sensibilitate a d-nei Olga Lascu, sora lui Darie Magheru și a nepoatei acestuia.

EXPOZIȚIE DE ACUARELE ȘI PASTELURI - DUMITRU TAFLAN

Miercuri, 8 februarie 2006, Centrul Cultural "Reduta" din Brașov a găzduit vernisajul expoziției de acuarele și pasteluri a artistului plastic sacelean Dumitru Taflan.

Dumitru TAFLAN

Acuarele și Pasteluri

nouă din Turcheș", "Iarnă la Säcele", "Iarna pe Highiș", "Casă din Säcele", "Casa Rusu din Säcele".

ELEVII SÄCELENI L-AU OMAGIAT PE EMINESCU

Manifestările prin care sacelenii au omagiat memoria marelui nostru poet Mihai Eminescu, la aniversarea a 156 de ani de la naștere, au fost întregite de simpozionul organizat de cadrele didactice și elevii de la liceul "George Moroianu" în colaborare cu Biblioteca Municipală Säcele.

Cu acest prilej a fost organizată o interesantă expoziție cu exponate literare, filatelice, numismatice legate de Eminescu și făcând parte din fondul Aurel Ionescu.

Despre viața și opera poetului au fost prezentate lucrări interesante în cadrul simpozionului la care au participat elevi ai liceului și cadrele didactice de aici. Nu puteau lipsi evocările operei lui Eminescu, elevii recitând versuri din creația poetului în cadrul unui frumos și plin de sensibilitate moment artistic. De asemenea, ei au fost încurajați să-și etaleze cunoștințele în cadrul unui frumos spectacol-concurs, având ca temă tot opera și viața poetului.

Manifestarea a fost deschisă de doamna prof. Niculina Butu, directorul liceului, și s-a bucurat de participarea unor cunoscuți intelectuali saceleni, printre care d-ra prof. Florica Lupu, fost cadru didactic la acest liceu și o cunoscătoare competentă a operei lui Eminescu, despre care a și ținut o frumoasă alocuție.

Rubrică realizată de Horia Bârsan

EROI SĂCELENI DIN CEL DE AL DOILEA RĂZBOI MONDIAL

Târziu și fără nici o motivație, îndrăznesc să-ți propun cititorule să ne apropiem și să zăbovим la troița din cimitirul bisericii "Sfânta Adormire a Maicii Domnului" din Satulung, unde se odihnesc (simbolic) eroii săceleni căzuți pe câmpurile de luptă în primul și al doilea război mondial.

Dacă cinstirea eroilor din primul război mondial a constituit o problemă prioritară a anilor 1918 și după , nu tot astfel s-au petrecut lucrurile în urma celui de al doilea război mondial, când vîțeja și eroismul ostașilor români nu au fost recunoscute, au fost îngropate și, mai mult, condamnate.

Negura vremurilor și vitrejia -
timpurilor din perioada anilor 1945-1990
au constituit și vor rămâne pentru
poporul român o etapă de tristă amintire,
de reale privațiuni și de multiple încălcări
ale oricăror norme morale. Nu ne
propunem să alcătuim un rechizitoriu
sau să facem trimitere la viața de
ansamblu a țării, din perioada amintită,
însă ținem să facem menționarea că-n
afară de sectoarele politic, economic,
social... influența ideologică nefastă și
neavenită, care s-a demonstrat a fi
falimentară chiar în propria țară, a
transformat și zdruncinat întreaga
societate românească de aşa manieră
încât și astăzi se mai constată traume,
lipsuri și dureri.

Se ajunsese ca sentimentul național să fie anulat și condamnat și orice manifestare de cult față de eroi era catalogată ca un act de nesupunere și căte alte manifestări potrivnice poporului în acea perioadă de tristă amintire!

Desigur, prezentul material își propune să facă referire prin exclusivitate la ideea că noi, săcelenii am anulat voit cinstirea martirilor din cel de al doilea război mondial, motivând circumstanțele enunțate în parte și teama unor represiuni. Se înțelege însă faptul că eroii ce ne urmăresc atitudine noastră, nu ne acordă nici o motivație vizavi de jertfele lor.

Dacă aceasta a reprezentat atitudinea noastră față de acei bravi eroi de atunci, se constată că și după 1990 omagierea celor care au căzut în luptă a rămas sensibil aceeași. De atunci, de când poporul român a înlăturat jugul încălcării demnitatei naționale, nu s-a constatat o transformare, fie parțială, a noastră a tuturor, privitoare la cultul față de eroi. N-am văzut nimic semnificativ în atitudinea și manifestările noastre. Consider că suntem îndeobște preocupăți de problemele materiale, dând uîtării acele acte de noblețe sufletească, de aplicare a unor percepțe ale moralei creștine.

Cunoaștem faptul că poporul român consacră o zi pe an, la Înălțarea Domnului (Ispas), și cinstirii eroilor neamului.

Acest obicei, acest act este pozitiv și îmburător, dar total nesatisfăcător, comparativ cu jertfele eroilor noștri. Ne întrebăm dacă în afară de slujitorii bisericii, preoții, care periodic se apropi și cinstesc prin rugăciune memoria morților care altul dintre noi a considerat oportun să-și reamintească de memora eroilor? De altfel este știut că țara care nu-și cinstește eroii, nu se cinstește pe sine. Considerăm deci că este ora să ne reamintim și să educăm pe acei mulți care nu cunosc decât în parte adevărul timpurilor care s-au scurs. Numai astfel ne descătușăm de starea ce ne apasă conștiința cu privire la faptul că am dat uitării fii bravi ai națiunii noastre.

Dacă am fost înțeles în cele de mai sus aş dori să facem cunoştință și-n parte să ne amintim de unii dintre cei plecați de lângă noi, atunci în perioada 1941-45. Consemnăm faptul că unitățile militare la care au fost chemați sub arme săcelenii la mobilizarea generală au fost:

Reg 41 artilerie, Reg. 89 infanterie, Reg 6 Călărași și batalioanele 2 și 3 vânători de munte, toate aceste unități militare având comandamentul în Brașov. Ca unu, eroii săceleni au răspuns la chemarea sub arme. Din cei plecați, un număr de 39 ofițeri și ostași nu s-au mai întors.. Numele lor este înscrizionat pe placă de la troița amintită.

Dintre aceștia să-l cunoaștem pe Valeriu (Valeraș) Roșculeț, ofițer artilerie, de profesie magistrat, necăsătorit. Fiul lui Gheorghe Roșculeț, fost senator, președinte al Camerei de Agricultori Brașov și primar la Satulung în perioada anilor 1940. Mama, Elena, casnică.

Valeraș Roșculeț, ca și toți tinerii din perioada anilor 1930-40, a făcut parte din generația săcelenilor care a contribuit la faima celor șapte sate (comune). Avea în comportamentul său un plus de nobilă, de dragoste față de cei din jur de atașament și respect, fapt pentru care a fost stimat și iubit.

A avut o temeinică pregătire în domeniul său de activitate și a primit în facultate o educație având ca principale comandamente popularitatea și respectul față de om.

Când goarna a sunat, Tânărul magistrat s-a prezentat la regimentul 41 artilerie pentru a fi încorporat și apoi să participe în lupte. În timpul confruntărilor de pe frontul de est a căzut prizonier. Construcția ce o avea și regimul de prizonierat l-au slăbit și îmbolnăvit. În final, fiind obligat să transporte copaci de pe un mal pe altul al unui râu, a alunecat pe o piatră și a fost tras de valuri. În aceste condiții a sfârșit în conformitate cu relatările celor care au supraviețuit și s-au întors în țară cel ce a fost bravul săcelean Valeriu Roșcuște.

continuare

Părinții Gheorghe și Elena, deși au primit confirmarea decesului, au crezut că bunul Dumnezeu îl va readuce lângă ei pe unicul fiu.

Despre Ută Șerban și Gigi Deleanu, ambiții căzuți în lupte, cunoaștem faptul că aveau ca pregătire liceul comercial și erau necăsătoți – cei doi timeri au activat pe tărâmul social-obștesc al Săcelelor, fiind, alături de I. Păltănea ajutoarele de bază ale lui V. Tudoran în editarea gazetei "Plaiuri Săcelene" din perioada 1935-1940. Considerăm util să remarcăm faptul că anii fecunzi ai Săcelelor din perioada 1930-1940 au avut ca protagonisti pe cei ce mai apoi au răspuns la chemarea patriei.

Nume ca: C. Beșchea, Ghe. Pușcă, Ghe. Beșleagă, R. Cheșcă, I. Clinciu, Z. Căteanu, A. Deleanu, Ghe Muscalu, I. Munteanu, V. Munteanu, P. Oprescu, Al. Poenaru, I. Renea, Ghe. Sârbu, Șerban V. Stroe, St. Slăniceanu, I. Tudor, V. Ardeleanu, I. Voicu, Ghe. Albuleț, I. Bârbulescu, N. Aldea, și I. Munteanu cu totii s-au aflat în perioada antebelică înregimentați la progresul și prosperitatea acestei așezări.

Menționăm, de asemenei, faptul că printre eroii căzuți în luptă în cel de al doilea război mondial s-au aflat și locuitorii din cartierul Gârcin.

Nume ca I. Borzoș, I. Brumar, C. Brumar, C. Gândac, N. Marșavela, Ghe. Olescu se găsesc pe placa de la troiță. Se cuvine deci ca și aceștia, ca de altfel toți eroii, căzuți în luptă, să fie

omagiați și cinstiți.

Subliniem, de asemenea, faptul că lista celor 39 eroi, este alcătuită numai din fiți acestei parohii. Strădania de a include în acest material pe toți eroii săceleni a fost cu neputință deoarece nici o autoritate locală nu dispune de datele necesare.

Din relatăriile preotului Cornea am desprins faptul că la inițiativa bisericii "Sf. Adormire a Maicii Domnului", cu sprijinul enoriașilor și având concursul efectiv al lui Nelu Moldovan, cu domiciliul pe str. Mocanilor, în anul 1991 s-au efectuat lucrările la troiță și tot atunci, s-a fixat o placă de marmură având inscripționat următoarele:

"Această placă a fost ridicată în anul 1991 în amintirea vitejilor ostași Săceleni"

De reținut că lângă acest monument (troiță) se află mormântul eroinei Prundeș Daniela, fiica lui Nuțu Mazăre, artistă la teatrul de păpuși, care a căzut în luptele de la Brașov la data de 22 decembrie 1989 în timpul revoluției.

În încheiere, exprim ideea că eroii săceleni căzuți pe câmpurile de luptă pentru apărarea independenței și integritatea patriei, n-au fost și nu vor fi uitați. Ei trăiesc cu noi, cu generațiile ce ne vor urma.

Slavă și deapururi cinstire, vouă, dragi eroi ai României!

**Prof. Victor Carpin
Președinte de onoare "Izvorul"**

UNIRE-N CUGET ȘI SIMȚIRI

Pe un fir frumos, înșirate ca niște mărgele, se-nțind cele șapte sate care-au născut ORAȘUL Săcelor, plaiuri de baladă și basm,

Și-odată cu EL s-au unit oameni și pământuri, credințe și obiceiuri.

Și-au venit și-alte nați. Și-au rămas.

Nu le-a spus nimenei să plece.

Le-a acceptat limba și graiul, le-a respectat religia și neamul, i-a primit ca gineri sau nurori, i-a nașit și le-a botezat copiii..

Și s-a făcut **unire!**

În miez de iarnă geroasă, s-adună copii și moșii, bărbați și femei cu inimi în care poți să cuprinzi Universul, s-adună să cânte o **Hora-a Unirii**, să cîンstească strămoșii, sărându-le mâna și numele lor în veșnică pomenire să le rostească.

E 24 ianuarie, e ziua Marii Uniri, pe care un falnic bărbat, Ioan al lui Cuza, a-nșăptuit, aducând bucurie în suflet de român.

Ne-a adunat, ca de fiecare dată, **Izvorul**, simbol de trăire și luptă, de lumină și vorbe-nțelepte.

Și dascăli cu tâmpale pleșuve și tineri cu minți luminate, ne-au adus din adâncul Istoriei momentele Marii Uniri.

ȘI-ATUNCI ca și-acum au fost și mai sunt urâcioși, cu minți îmbătăte de ură. Unirea-n cuget și simțiri nu-l pentru EL...

Dominați de interesele meschine, sprijiniți de meschini și plăti de străini, vor să frângă ce alții-au unit.

Torturând dulcele grai românesc, gângăvind idei prea adese puerile, încearcă defăimarea **unor reguli de istorie...**

Ca un gater care taie și vreascuri și crâci, butuci și-alte soiuri de lemn, crezând și dorind să se șteargă ISTORIA, cu zâmbete false și lași în priviri, se strecoară prin sita uitării.

Rămânen români! România-l a noastră!

Acum și oricând vom rămâne, vom fi uniți și în cuget și în simțiri.

24 IANUARIE = EZIUA UNIRII!

ASOCIAȚIA "IZVORUL" ÎNTRE REALIZĂRI ȘI PERSPECTIVE

La jumătatea lunii martie a.c., a avut loc ședința comitetului de conducere a Asociației Cultural – Sportive "Izvorul" în care au fost analizate activitatea desfășurată în anul 2005 și proiectele de acțiuni pentru acest an.

Domnul inginer Claudiu Roșculeț, președintele asociației, a prezentat o scurtă dare de seamă din care a reieșit faptul că și în 2005, "Izvorul" a acționat constant pentru îndeplinirea obiectivelor pe care și le-a asumat încă de la înființarea sa, în 1922. Și în anul care a trecut, membrii asociației au organizat evenimente culturale și sportive bine primite de toți săcelenii, cu larg ecou în comunitatea noastră.

În spiritul respectului și stimei pentru înaintași, conducerea de astăzi a "Izvorului" a organizat omagierea ilustrului profesor universitar, diplomat și om de cultură George Moroianu cu ocazia împlinirii a 135 de ani de la naștere și a 60 de ani de la dispariție. Totodată, au fost omagiate memorile marelui episcop-cărturar Nicolae Popaea și cea a profesorului-patriot Nicolae Colceag. Membrii "Izvorului" au răspuns prezent la toate manifestările organizate cu prilejul Zilei Naționale, a Zilei Unirii, a comemorării eroilor sau a celor care au omagiat diferite momente importante din istoria noastră națională.

Cei prezenti au fost unanim de acord că cea mai reușită manifestare culturală organizată de asociația "Izvorul" în anul 2005 a fost cea desfășurată sub genericul "Zilele Culturii Săcelene", ea reușind să reunească aproape toate forțele cu adevărat valoroase ale culturii din orașul nostru în acest moment.

De o mare popularitate s-au bucurat și concursurile organizate de asociație în cadrul Memorialului "Ion Tocitu".

concursuri care au reunit sute de participanți, în majoritate copii, pe părțiile dela Colceag și Bunloc sau la complexul de trambuline de pe Valea Largă.

Pornind de la rezultatele bune obținute de asociație în anul 2005, cu cheltuieli nu foarte mari datorită bunăvoiței unor sponsori generoși, comitetul de conducere și-a propus și pentru acest an un calendar care să asigure o prestație cel puțin la fel de bună ca cea din anul care a trecut.

Deja s-au desfășurat etapele din cadrul memorialului "Ion Tocitu", atât la schi alpin cât și la sărituri de la trambulină, o nouătate absolută fiind modernizarea părției de la Colceag prin montarea unui schilift.

Nici în acest an nu vor lipsi manifestările ocasionate de "Zilele Culturii Săcelene". Programul acestora este generos, el cuprinzând spectacole de teatru pentru cei mici și pentru adulți, un simpozion inedit cu tema inspirată din tradițiile învățământului săcelean, spectacole ale elevilor din școlile generale și din liceele orașului, o expoziție cu lucrări ale artiștilor plastici din localitate și ale elevilor talentați din cercurile de pictură locale.

De asemenea, vor continua acțiunile de comemorare a înaintașilor săceleni care s-au impus prin realizările lor atât în viața culturală săceleană cât și în cea națională.

Cei prezenti au apreciat, în mod deosebit, contribuția adusă la buna desfășurare a acțiunilor "Izvorului" de sponsorii și membrii cotizații ai asociației și și-au exprimat speranța că, și în viitor, acest lucru se va manifesta pentru ca "Izvorul" să poată fi în continuare un adevărat port-drapeal al culturii săcelene.

Redacția "Plaiuri Săcelene"

UN NECESAR OMAGIU ADUS ADEVĂRULUI ISTORIC

Anul pe care abia l-am petrecut ar fi fost și anul unei memorabile aniversări dar și acela al unui necesar bilanț prilejuit de semicentenarul liceului teoretic din Săcele, aflat astăzi la originea liceelor Gheorghe Moroianu și Zajzoni Rab István.

Nu am știerea unor manifestări aniversare pe măsura evenimentului (este totuși un semicentenar al unei importante instituții de învățământ), iar dacă acest eveniment a scăpat atenției celor ce aveau datoria morală să o facă sau nu i-au acordat cuvenita atenție, nimic nu ne poate împiedica astăzi să dăm Cezarului ceea ce i se cuvine, omagiindu-nu doar un moment dintr-o cronologie, ci în primul rând profundele sale semnificații, impactul pe care apariția acestei școli l-a avut asupra evoluției vieții sociale a comunității săcelene din ultimii cincizeci de ani.

Sunt unul dintre aceia care au trăit integral bucuria acelor zile memorabile, demersul și strădaniile depuse de înimoșii inițiatori ai ideii unui liceu teoretic la Săcele deopotrivă pentru elevii români și maghiari pe parcursul intregului an 1954/1955, ca și incredibilele zile după deschiderea cursurilor liceului la 15 septembrie 1955.

Cred că este mult mai lipsit de dificultate astăzi să identificăm pe domnii profesori aflați în viață, unii dintre ei membri ai comitetului de inițiativă constituit în 1954, pe primii elevi care peste trei ani își vor aniversta semicentenarul absolvirii și bacalaureatului, ca și pe colegii lor din seriile următoare, să-i intrunim, români și maghiari, sub semnul aceleiași bucurii și prieteniei care a înfruntat dificultățile materiale ale acestor ani, dar animați de exemplarul lor entuziasm și care au oferit exemplul unor remarcabile performanțe la examenele de admitere din universitățile țării în toamna lui 1959.

Viața a sute și sute de familii de săceleni români și maghiari pe parcursul acestor decenii a fost marcată de statutul deosebit al copiilor lor care au învățat într-o școală ce le-a oferit șansa celor mai îndrăznețe zboruri.

Să încercăm în aceste luni care au rămas până la desfășurarea traditionalelor Zile ale Culturii Săcelene, apelând la resursele informaționale ale celor două licee, să aflăm adresele primilor profesori și elevi, unii dintre ei aflându-se și astăzi la Săcele, în vederea străngerii în anii următori a tuturor datelor statistice care ar pune în evidență amplitudinea evenimentului petrecut acum cincizeci și unu de ani.

Să nu uităm că rememorarea existenței unei instituții școlare este nu doar o obligație morală a comunității, dar și un semnal gradului de necesară civilizație, măsura ce permite identificarea cu maximă rigoare a statutului intelectual al acesteia.

Prof. dr. Dimitrie Cazacu

SUBOBREJ – 2005**-schită de reportaj-**

Săcelele aştepta iarna. Trecuse de Sfântul Nicolac şi vremea era încă frumoasă. Un soare palid reuşea să imblânzească aerul pe la orele amiezii, ajutându-i pe cei care nu-şi terminaseră încă treburile pentru iarna ce se apropiă.

Încurajaţi de aceste ultime păsuri pe care ni le făcea toamna târzie, am hotărât să realizăm un reportaj cu şi despre oamenii din Subobrej, în care să ne lovim, în cunoştinţă de cauză, de toate necazurile şi lipsurile pe care ei le întâmpină zi de zi.

Am ales să incepem mica noastră incursiune pe tărâmul săcelean de pe malul stâng al Tărlungului părăsind drumul Tărlungeniului pe varianta ce duce la poligonul auto. Chiar în buza dealului ne întâmpină primele case din Subobrej-Tei. Este o stradă scurtă care se potindeşte într-o barieră de lemn, dincolo de care un buldozer galben răscoleşte pământul, pregătind locul pentru ceea ce, peste un timp, va fi o modernă pistă de întreceri pentru vehicule de mică putere. Ne oprim chiar la capătul strădulei şi, înainte de a bate la prima poartă, ne facem privirea roată peste totă zona, admirând frumusetea necontrafăcută a unui peisaj închis pe trei laturi de dealul Tărlungeniului, Ciucăş, Higăş şi Piatra Mare.

Nea Gheorghe Ionescu ne întâmpină bucuros de oaspeți în uşa casei mici din curte. Mai are o casă, mai mare, în curte dar lui îi place să stea în "căscioară". Peste puțin împlinește 90 de ani, dar nu-i dau pace beteşugurile de la picioare şi cele două "glande" de la inimă care s-au cam înfundat şi îi provoacă dureri. Altfel, e bine, se înțelege cu

Acasă la fam. Măcelaru

vecinii şi îşi aminteşte cu plăcere de tinereţe şi de anii când era în putere. "Când am venit eu la Tei, acum 62 de ani, cine mă cunoştea zicea că n-ar fi venit nici pentru toate casele de aici." Dar lui i-a plăcut. A muncit din greu la câmp împreună cu nevasta, a cărat saci de cartofi de 60-70 kilograme, "nu ca acum, de-ăstia de 30 de kile, de-i poate duce şi un copil de 10 ani". A crescut animale, trăia împreună cu familia din rodul muncii sale. "Sunt doar două-trei beciuri pe strada Lungă din Braşov unde să nu fi dus eu cartofi. Lumea cumpăra doi, trei, patru saci, eu îi duceam şi-i descărcam." Acum nu prea mai ieşă din curte, doar la doctorul de familie, o dată pe lună, în Săcele. Îl mai vizitează băieţii şi-l ajută. Ne despărţim urându-i sănătate şi putere încă mulţi ani.

Pe doamna Măcelaru, vecina lui, nu putem să-o ocolim pentru că ea are multe de spus. Nu este originară din Tei dar, mărîtându-se aici, a devenit de-a locului. I-a fost greu în izolare de aici dar s-a luat cu munca, şi-a crescut copiii şi mai are şi acum grija de gospodăria frumoasă în care se vede mâna de om harnic. Nu se împacă deloc cu gândul că nu vine nimeni să le ridice şi lor gunoiul, că drumurile sunt desfundate, că nu există nici o posibilitate de comunicare cu Săcelele, că iarna zăpada întrerupe

accesul spre drumul Tărlungeniului. Într-un cuvânt, nu înțelege, şi pe bună dreptate, de ce, dacă plăteşte taxele şi impozitele locale ca oricare cetăean, ba mai plăteşte şi salubrizare şi canalizare, nu beneficiază de aceleaşi servicii ca toţi săcelenii. Când am stat de vorbă o ajuta ginerele, Nicolae Tonie, care îi întârşeşte spusele, plângându-se şi de rampa de gunoi din apropiere care infestează totul cu mirosul şi fumul ei.

În faţa porţii lui Gheorghe Stoica s-au adunat mai mulţi bărbaţi care s-au bucurat că ne-au întâlnit. "Toate ca toate, dar dacă n-ar fi gunoiul asta, ar fi altceva. Înainte, Tărlungul era curat, puteai să calcă linăştit pe pietrele din albia lui. Acum aluneci pe mâzga de pe ele şi te lovesti la tot pasul de pungile de plastic şi de gunoaiele care vin de la groapă." Nu înțelege nici el nici vecinul său de ce firma de salubrizare nu transportă gunoaiele oraşului la rampa ecologică pentru care primăria a contribuit cu terenul. Nu ştim nici noi ce să le spunem, aşa cum nu înțelegem

nici de ce pe ei i-au uitat editii oraşului. Lăsându-i să trudească toată iarna pentru a-şi face o cale de acces până la drumul Tărlungeniului.

Ne întoarcem la drumul de țară care serpuieşte pe deal, paralel cu Tărlungului. Este plin de gropi şi de şanţuri făcute de cauciucurile maşinilor şi căruţelor şi musteşte de apă, dar este singura legătură mai directă între zonele locuite.

După câteva minute facem la stânga şi o luăm în jos pe strada în pantă care se termină tot în apa râului. Pe dreapta, într-o curte, cineva

scutură covoarele nişte copii plâng, dar pe drum nu se vede ţipenie de om. Îndrăznim şi batem la o poartă. Ne întâmpină o figură pe care o recunoaştem cu uşurinţă. Este tanti Marioara Căteanu. Mică de statură, energetică, cu obrajii roşii se sprijină de gardul verde al porţii şi ne povesteşte ce o doare. Turuire, la propriu, despre necazurile ei cu ţiganii care nu le dău pace, care i-au furat, în Vinerea Mare, bicicleta cu care îşi ducea laptele în cartier, în Săcele, despre frica ce li s-a sălăşuit în susflete pentru că nu-i apără nimeni de cei care le fură sau îi ameninţă. Ar mai vrea să fie şi strada lor luminată toată noaptea, nu se împacă nici cu noroaiele veşnice de pe drum, nici cu faptul că s-au înmulţit gunoaiele pe câmp, că oameni irresponsabili au transformat pământul arabil în loc de depozitare a molozului şi rumegușului. Tace brusc, îşi duce mâna la gură şi se teme: "dacă m-au auzit aştea, maică?"

Tot de drumuri şi de hoţii se plângă şi Ianos Csabai. Are o gospodărie frumoasă şi de la poarta casei lui până la gardul din drum se întinde un platou splendid, neted ca în palmă. Toate sunt ale lui, dar ce folos dacă viaţa este tot mai grea aici, dacă sunt izolaţi şi accesul la drumurile circulate este anevoie.

continuare în pag. urm.

ACTUALITATEA * ACTUALITATEA

continuare

dacă i-au furat mașina într-o noapte și a găsit-o tocmai la Purcăreni? Ne însotește până la albia Tărlungului, pe lângă la capătul tufelor, se deschide o poieniță care coboară brusc gospodăriile părăsite și furate în câteva rânduri ale socrului Marioarei Căteanu și a lui Gheorghe Bogdan. De pe malul apei se vede o grădină mare în care cineva din familia Beșchea și-a construit o bisericuță, așa pentru uzul personal, lângă un motel rustic.

Tocmai ne miram că nu am prea văzut copii până acum când, de undeva, din dreapta, își face loc o mogâldeată cu un ghiozdan mare în spate. Calcă voinicește tărând după el un sac de plastic. Îl aşteptăm să se apropie. Aflăm că este unul dintre cei trei copii din Tei, că merge la școală tocmai la Tărlungeni, pe jos, fie vară fie iarnă, pe ploaie sau vânt, că face o oră-două pe drum pentru că trebuie să ocotească fiindcă s-a stricat podețul care scurta drumul. Pe ceilalți doi copii îi duc părinții la școală, cu mașina, în Săcele.

Ne luăm la revedere și o pornim înapoi pe drumul plin de hârtoape și bâltoace. La următoarea intersecție ne oprim. De aici pornește o altă străduță în pantă care se oprește, unde altundeva dacă nu, în apa Tărlungului. Este tot plină de noroi și gropi și undeva, pe la mijlocul ei, înainte de a ajunge la cazanul lui Sasebeș, dâm de o familie de maghiari, care se arată bucuroși să stea de vorbă cu noi. Bârbatul este mai tăcut, dar aveam să aflăm că nu auzea deloc, rămăsese cu multe sechete în urma unui accident rutier. Femeia, mai

bună de gură, se pune pe sporovăit. Marea ei durere este că nu poate să-și facă alimentarea cu apă, din moment ce i-au cerut 60 milioane, iar pensiile lor de boală sunt de abia 3 milioane de lei împreună. Cară apa cu bidoane de plastic, împreună cu socrul ei, trecut bine de 70 de ani. Când spală, își clătește rufulă în Tărlung, la peste 200 de metri distanță. Are astm, folosește medicamente, iar apa rece a râului i-a băgat reumatismul în oase. Odată, într-o iarnă, le-a luat casa foc. Noroc că era zăpadă, că până au reușit pompierii să ajungă, i-ar fi ars totul. Ar vrea și ea "să afle cei care conduc orașul de necazurile lor, să-i ajute pe căt posibil pentru că este foarte greu să trăiești în izolare".

Când să ne întoarcem la drumul pe care veniserăm, am dat peste un alt drumeag, la fel de plin de noroi, care șerpuiește pe lângă tufe de măceș și păduce. La dreapta lui, o platformă scurtă care se termină la baza unui delușor pe care surprindem două siluete nemîșcate. Sunt doi ciobani care ne urmăresc din priviri, sprînjeni în bâtele lor, uități parcă acolo din vremii de demult, înconjurați de turma lor și de căinii credincioși. Seamănă cu două săntinete care păzește cîmpul plin de gunoaiele aduse de vînt de la rampă din apropiere.

Ne pare bine că am luat-o pe acest drumeag pentru că, printre o grădină păzită cu strășnicie de cățiva căini care se dau la noi Avem noroc că ne întâmpină stăpânii și astfel facem cunoștință cu două personaje de-a dreptul încântătoare.

Frații Victor și Nicolae Drăgan s-au născut aici acum 70 de ani, părinții lor tot aici și bunicii la fel. Dintr-o simplă socoteală am dedus că aceste locuri au o vechime apreciabilă. Nenea Victor este mai vorbăreț. Îi place aici pentru că, de când se știe, s-a pomenit în Tei și, apoi, "obișnuința este a doua natură a omului". Nu se plângă de nimic, îi pare bine că poate munci, dar o părere de rău tot are: nesiguranță și teama de oamenii răi care s-au înmulțit în ultimul timp. Fratele său, Nicolae Drăgan, a lucrat la uzina de apă și știe că aceasta trebuie să îndeplinească trei condiții: să n-aibă miros, gust și culoare. A dus apă din izvorul de lângă casă la verificat și aflat că este plină de impurități. De ce? Din cauza rampei de gunoi din apropiere care a infestat pânza freatică.

Acum, trebuie să aducă apă de la mare distanță. Dar, mai mult, rampa le-a luat și aerul curat cu care se obișnuiseră. Fumul de la gunoi pătrunde peste tot, le afumă casa și bâtrânul trebuie să stea la pândă să închidă ferestrele când vine spre ei pentru că altfel este prăpăd. Altfel, toate bune, atât căt se poate. Iarna stau pe lângă casă și aşteaptă vremea bună. Sunt bucuroși că au mai venit și pe la dânsii oaspeți și ne invită să-i mai vizităm când o fi mai cald și totul înverzit.

Rana de pe fața Subobrejului - rampa de gunoi

Ne continuăm drumul spre partea de sus a Subobrejului. Cîmpul, altădată cu grija cultivat, este acum plin de scaieți uscați și vrejurii de ierburi rămase din vară. Ici-colo, gramezi de moloz și impreună. Cară apa cu bidoane de plastic, împreună cu socrul ei, de rumeguș apar ca niște mici movile încunjurate de un covor de gunoaie: hârtii, pungi de plastic, resturi din cele mai diferite. Este semn sigur că ne apropiem de rampa de gunoi care se ridică la cățiva zeci de metri în fața noastră, invăluită în nori de fum inecâios. Printre gunoaie, oameni murdar înbrăcați caută resturi ce le-ar putea fi folositoare sau pe care le-ar putea valorifica. Este o colcăială amețitoare de oameni și mașini care, uneori, dispar după perdeauna de fum gros.

Dacă apuci să treci de rampă, te trezești, deodată, în capul unei străzi în pantă care te duce, pe lângă fosta moară și piva cea veche, într-un fel de piatetă străjuită de case solide din cărămidă și piatră. Te surprind aceeași liniște și lipsa oamenilor care stau parcă ascunși în case, cu porțile închise.

Nu puteam trece prin acest loc fără a face o scurtă vizită doamnei Valeria Rândășu, cadru didactic pensionar, care ne primește cu bucurie la "o vorbă la gura sobei". Este înconjурată de cărți, multe religioase, și poate de aceea discuția noastră începe

continuare în pag. urm.

CONTINUARE

de la adevărurile biblice transpuse în actualitate. Apoi, nu este greu să afli de la dânsa o mulțime de lucruri interesante despre acest cartier al Săcelelor care este Subobrejul și care, cu câteva zeci de ani în urmă, reprezenta un nucleu economic însemnat al zonei.

Mai întâi aflăm originea numelui Subobrej ("de sub deal"), apoi că din carierele de piatră de aici s-au făcut pavelele pentru drumurile din Brașov, pe la începutul secolului trecut. Pentru cei care nu știu, pe vremuri, Tărângul era o apă tumultuoasă care deseori se revârsa și provoca inundații și distrugeri. Dar, tot Tărângul era folosit și pentru transportul lemnelor, pe adevărate plute, până în locul numit "grebla", de unde erau apoi încărcate și transportate, în care, până în Brașov.

Mândriile Subobrelui au fost, însă, moara și piva care funcționau tot cu ajutorul apei Tărângului. Despre ultima, mai ales, doamna Rândășu are amintiri dintre cele mai frumoase. Ea a aparținut familiei sale, aici au muncit părinții ei, aici veneau oameni din tot Săcelele, din Brașov și chiar din Întorsura Buzăului și alte locuri să-și lucreze stofele. Erau vremuri bune în care săcelenii creșteau încă oi și valorificarea lânei constituia o sursă de căștig. Ne poate descrie în amănunte sistemul coplicat de transmisii care făceau piva să funcționeze, piesele sofisticate, confectionate exclusiv din lemn, care o compuneau. Când regimul comunist a interzis existența unor asemenea centre de prelucrare a stofelor, au trebuit și ei să desființeze întregul mecanism și să renunțe la a mai lucra. A fost un moment greu, urmat de alte momente grele atunci când trecerea timpului a transformat în amintire atâtea lucruri dragi.

La un moment dat, în cameră intră Mihai, nepotul doamnei Valeria. Are un atelier de tâmplărie amenajat în curte, dar nu se poate împăca deloc cu ideea că siguranța tuturor celor din zonă este pusă la încercare de oameni certați cu legea care

încearcă, din când în când, să le pătrundă în gospodărie, să fură sau numai să facă râu. Crede că asemenea lucruri, deși negative, trebuie spuse pentru ca ele să fie cunoscute și de cei care conduc orașul.

Plecăm de la doamna Rândășu cu sentimentul că am aflat lucruri pe care nu le știam despre această zonă și pe care, cu siguranță, nici mulți alți săceleni nu le cunoșteau.

Ne continuăm drumul și trecem pe lângă case frumoase, dar în care, din păcate, nu mai locuiesc cei care odinioară au contribuit la faima locului. << Uite, aici e casa lui Nelu Moldovan, aici a lui Ander, aici a lui Csabai, astăzi e a familiei Drăgan, iată și grădina lui Gogu Mosloc, astăzi mică, verde e casa lui nea Sandu Mazăre, croitor cunoscut la vremea lui, aici este "grebla", n-ai mai rămas decât urmele canalelor și, de acum încolo încep "ilegalele" >> ne povestește însoțitorul nostru, Mitică Olteanu și el localnic din Subobrel.

"Ilegalele" sunt casele construite fără autorizație, un șir întreg care face legătura cu Gârcinul și care este format din căsuțe din lemn, cu bâtături din pământ, unele fără garduri. Din loc în loc, focuri deschise, deasupra căror atârnă pe pirostrijii ceaune afumate în jurul căror copii tuciurii aleargă desculți printre cai și atelaje. Și, apoi, cum ridici capul, privirea tă se opintează într-o buză de deal înecată în fum care aparține de Gârcinul propriu-zis. Printre aceste "gospodării" ad-hoc, răsărite ca ciupercile, mai rezistă câteva case, din cele de altădată, în care oameni ai locului, harnici și energici se încăpătănează să reziste eroic în fața invaziei "ilegalilor".

O luăm spre strada Martin Luther, pe drumul de câmp acoperit cu aceleași gunoaie omniprezente care-tă innegurează privirea și sufletul. Noaptea se lasă repede în noiembrie și ea îngheță în urma noastră un crâmpel din Săcelele anului 2005, care ar putea fi atât de frumos dacă...

Horia Bârsan

CÎTEVA NOTIUNI ELEMENTARE DESPRE CONSERVAREA MOȘTENIRII CULTURALE

-II-

"[...] Ocrotirea patrimoniului cultural constituie rățiunea de a fi a mai multor organisme specializate din întreaga lume. Acestea fac parte din organizația mondială UNESCO și sunt: Consiliul internațional al muzeelor (ICOM), Consiliul internațional al monumentelor și siturilor istorice (ICOMOS), Asociația internațională pentru protecția parcursilor și grădinilor (IHLA), Institutul internațional pentru protecția castelelor (IBI) și nu în ultimul rând Centrul internațional pentru studierea, conservarea și restaurarea bunurilor culturale (ICCROM).

Există asociații și comitete internaționale pentru protecția monumentelor de lemn, a morilor, a monumentelor și siturilor de arhitectură vernaculară, a monumentelor și siturilor arheologice, a construcțiilor din caramida cruda".

Probabil o să vă puneti întrebarea pentru ce atită "comitete și comitii"?

"[...] S-au înființat pentru că să simtă nevoie ca prin activitatea lor în plan teoretic și practic să îmbine o stare de conștiință cu profesionalismul".

Societatea contemporană a devenit sensibilă la problemele perspectivelor istorice și ale identităților naționale pentru care patrimoniul cultural constituie factorul principal de recunoaștere.

Procesul de conștientizare a răspunderii față de patrimoniul cultural care, ține de bunul simț, are de străbătut o cale foarte lungă...

Starea de ignoranță sau agresiunea ignorantei au marcat în modul cel mai tragic existența patrimoniului cultural. Așa cum un individ care și-a pierdut memoria în urma unui accident este mutilat, lipsit de adevărată sa personalitate, un popor lipsit de istorie devine o pradă usoara adversităților.

Rostul activității de conservare-restaurare este tocmai acesta: să pună la adăpost acele documente și valori cu ajutorul căror istorie trăieste, este via în conștiințele și inimile oamenilor."

Am citat un fragment dintr-un articol scris de regretatul profesor și rector al Academiei de arte frumoase din București, doctor în istoria artei, critic de artă, Vasile Dragu.

Istoria restaurărilor de monumente începând cu secolul al XIX-lea a înregistrat în Europa patru direcții:

1. Perioada I, prima jumătate a secolului al XIX-lea denumită de specialiști EMPIRICĂ. În această perioadă a dominat liberul arbitru. S-a urmarit conservarea acelor monumente care amenințau să cadă, prin consolidări, proptiri, zidiri de goluri, adăugiri de contraforturi.

2. Perioada II, a doua jumătate a secolului al XIX-lea denumită DOCTRINARĂ, dominată de două tendințe, ambele de esență romantică dar diametral opuse:

2.1 Restaurarea doctrinară bazată pe unitatea de stil ce caracterizează orice monument restaurat - ideea arhitectului Eugen Emmanuel Violet le continuare în pag. urm.

ACTUALITATEA * ACTUALITATEA

continuare

Duc (1814-1879)

2.2. Restaurarea ce oglindeste respect față de monument impus pînă la interzicerea oricarei intervenții care ar fi trecut dincolo de o simplă întreținere, adică nici chiar o consolidare a partilor ce amemnat să se nămne - ideea criticului de artă John Ruskin (1819-1900)

3. Perioada III, sfîrșitul secolului al XIX-lea denumita DOCTRINA RESTAURARII ISTORICE (Roma 1883) Conservarea monumentelor istorice în stare în care nu le-a lăsat trecutul respectându-se istoria fiecărui monument.

4. Perioada IV, CEA A ZILELOR NOASTRE (Conferința de la Atenea 1931 și Carta de la Veneția 1964) în care se admite alătura de restaurarea istorică și o restaurare cu completări, în stilul epocii noastre, respectându-se locul și dimensiunile partilor originale lipsă, care se înlocuiesc

Restauratorii din întreaga lume își desfășoara activitatea urmînd niște principii general valabile, inscrise în **Carta de la Veneția** redactată în mai 1964

Carta de la Veneția cuprinde 16 articole:

DEFINIRI

Art.1 Notiunea de monument istoric cuprinde atît creația arhitecturală izolată cît și așezarea urbană sau rurală care aduce marturie unei civilizații anumite, a unei evoluții semnificative sau a unui eveniment istoric. Ea se extinde nu numai asupra marilor creații, ci și asupra operelor modeste care au capatat cu trecerea timpului o semnificație culturală.

Art.2 Conservarea și restaurarea monumentelor constituie o disciplină care face apel la toate științele și la toate mijloacele tehnice putînd contribui la studiul și salvarea patrimoniului monumental.

SCOP

Art.3 Conservarea și restaurarea monumentelor are ca scop atît salvarea operei de artă cît și aceea a marturiei istorice.

CONSERVARE

Art.4 Conservarea monumentelor impune în primul rînd permanenta lor întreținere.

Art.5 Conservarea monumentelor este totdeauna favorizata de afectarea lor unei funcții utile societății, o astfel de folosință este deci de dorit, cu condiția însă de a nu schimba ordonanța sau decoratia edificiilor. Deci, în aceste limite trebuie să concepem și să autorizam amenajările impuse de evoluția cerințelor vietii de toate zilele.

Art.6 Conservarea unui monument implica și pe aceea a cadrului corespunzător. Cind cadrul traditional mai există, acela trebuie conservat și orice construcție nouă, orice amenajare ce ar putea altera raporturile de volum și culoare trebuie interzise.

Art.7 Monumentul este inseparabil legat atît de epoca istorica a carei mărturie este, cît și de cadrul cel-inconjoară. În consecința mutarea unei parti sau a înregulului monument nu poate fi permisa decit în cazul cind salvarea monumentului impune această mutare, sau cind motive de interes național sau internațional o justifică.

Art.8 Elementele de sculptură, de pictură sau de decoratie ce fac parte integrantă din monument nu pot fi separate decit în cazul cind aceasta este singura cauză de a le asigura conservarea

RESTAURARE

Art.9 Restaurarea este o operatie ce trebuie sa aiba îndeobște un caracter excepțional. Ea are ca scop conservarea și punerea în evidență a valorii estetice și istorice a monumentului și se bazează pe respectul vestigilor trecutului și pe documentele autentice. Ea se oprește acolo unde începe ipoteza, dincolo de aceasta, orice lucrare de completare considerată indispensabilă va fi înțeleasă ca o compozitie arhitecturală și va trebui să poarte pecetea epocii noastre.

Art.10 Cind mijloacele tehnice traditionale se dovedesc inadegvate, consolidarea unui monument poate fi asigurată facind apel la toate mijloacele tehnice moderne de conservare și de construcție a caror eficacitate va fi demonstrată prin date științifice și garantate de experiență.

Art.11 Contribuțile valabile ale diverselor epoci la ridicarea unui monument trebuie să fie respectate, scopul unei restaurări nefiind unitatea de stil. Cind un edificiu comportă mai multe etape de construcție suprapuse, degajarea unor elemente ascunse nu se justifică decit în mod excepțional și cu condiția ca cele îndepărtate să nu prezinte decit un interes minor, iar lucrarea scăză la lumină să constituie o mărturie de înaltă valoare istorică, arheologică sau estetică și ca starea ei de conservare să fie socrată satisfăcătoare. Aprecierea valorii elementelor în cauză și hotărîrea în ce privește eliminările ce ar trebui efectuate nu pot depinde exclusiv de proiect.

Art.12 Elementele destinate a înlocui părțile lipsă trebuie să se integreze armonios ansamblului, deosebindu-se totuși de părțile originale pentru ca restaurarea să nu falsifice documentul de artă și de istorie.

Art.13 Adaugările nu pot fi tolerate decit în măsură în care ele respectă toate părțile interesante ale edificiului, cadrul sau traditional, echilibrul compoziției și legătura monumentului cu peisajul înconjurător.

CENTRE MONUMENTALE (ansambluri istorice constituite)

Art.14 Ansamblurile monumentale trebuie să facă obiectul unei griji speciale pentru a le salva integritatea și pentru a le asigura întreținerea, amenajarea și punerea lor în valoare

SAPATURI ARHEOLOGICE

Art.15 Săpăturile arheologice trebuie să se efectueze conform unor norme științifice și "Recomandari definind principiile internaționale ce trebuie aplicate în săpăturile arheologice" adoptată de UNESCO în 1956. Se va asigura amenajarea ruinelor și se vor lua măsurile necesare pentru conservarea și protecția permanentă a elementelor arhitecturale și a obiectelor descoperite. În afara de aceasta, vor fi luate toate măsurile avînd ca scop o mai ușoară înțelegere a monumentului și scoaterea sa la lumină, fără însă a-i denatura în nici un caz semnificația. Orice lucrare de reconstrucție va trebui totuși exclusă a priori, numai anastiloza ar putea fi acceptată, adică recompoziția părților existente dar dezmembrate. Elementele integrate vor trebui să fie întotdeauna ușor de recunoscut și vor reprezenta minimum necesar asigurării condițiilor de conservare și de restabilire a unei continuări a formelor monumentului.

PUBLICITATE

Art.16 Lucrările de conservare, de restaurare, precum și săpăturile vor trebui să fie întotdeauna însoțite de o documentație precisă, sub forma de rapoarte analitice și critice, însoțite de desene și fotografii. Toate fazele de degajare, de consolidare, de recompoziție și integrare, cît și elementele tehnice și arhitecturale identificate în cursul lucrărilor vor fi consemnate în această documentație.

Întreaga documentație va fi depusă la arhiva unei instituții publice de specialitate și pusă la dispoziția cercetătorilor, se recomandă publicarea ei.

Această Cartă de la Veneția cît și Legea privind protejarea monumentelor istorice, nr.422 din 18/07/2001 sunt documentele de bază după care atât restauratorul cît și beneficiarul, proprietarul unui bun imobil definit ca monument istoric sau clădire istorică trebuie să se ghidizeze în momentul abordării unui monument în vederea restaurării

“MEMORIAL ION TOCITU” – la a 32-a ediție

Nu cred că în 1971, când s-a organizat prima ediție a ”Cupei ION TOCITU”, cineva din organizatori, concurenți sau spectatori, că de “nea ION” (care trăia pe vremea aceea) nici nu mai vorbesc, au gândit măcar o secundă, că manifestarea organizată atunci va devine o tradiție și că se va ajunge la organizarea ediției 32. Nu s-a gândit nimănii și totuși astăzi s-a întâmplat. ”Memorial ION TOCITU” reprezintă una din manifestările frumoase care se întâmplă în fiecare an în Săcele și care renșește în cîteva sfîrșituri de săptămână pe iarnă, să aducă puțină relaxare și destindere pentru cei care iubesc sporturile de iarnă și mișcarea în aer liber.

Am beneficiat și în acest an de zăpadă din belșug, vreme frumoasă, spectatori și concurenți pe măsură.

Așa cum ne-am obișnuit în ultimii ani și în această iarnă s-au organizat mai multe etape ale concursului. 4 etape la schi alpin și una la sărituri speciale. Din cele 4 concursuri la schi alpin, 3 etape s-au organizat pe părția de la Spitalul Municipal ”Colceag” și una pe părția din BUNLOC.

La prima etapă din acest an a ”Memorialului ION TOCITU”, în 21.01.2006, a avut loc un eveniment deosebit, așteptat de mulți ani –

inaugurarea și darea în folosință a primului teleschi din Săcele. Meritul acestei realizări este al S.C.Electroprecizia S.A., în special al conducerii acesteia, **dl. Claudiu Roșuleț și dl. Constantin Zavarache.**

Este un lucru deosebit de îmbucurător că s-a reușit această realizare.

Îndrăznim să credem că și organizarea an de an a ”Memorialului ION TOCITU” (4 – 5 etape pe iarnă), prin faptul că tot mai mulți participanți, în special copii, au fost atrași la practicarea schiului, a avut o contribuție importantă în crearea necesității depunerii eforturilor necesare pentru achiziționarea și instalarea acestui teleschi pe părția de la Colceag. Este un început bun, care trebuie continuat și ar fi foarte bine dacă în viitor s-ar putea dota și alte zone schiabile din Săcele cu asemenea instalații (ex.: Poiana Angelescu, Bunloc, Fazakas, etc.)

Mulțumim în numele tuturor iubitorilor de schi din Săcele conducerii S.C.Electroprecizia S.A. pentru această realizare.

Beneficiind de zăpadă, vreme foarte bună, transport pe cablu gratuit pe teleschiul nou instalat, un ceai cald și de o mare dorință și placere față de sporturile de iarnă și în acest an s-a înregistrat un număr important de participanți. Nu a fost etapă la schi alpin la care să nu avem peste 100 de concurenți.

Fiecare etapă a reunit la linia de start concurenți din toate categoriile de vîrstă, atât la etapele desfășurate la Colceag, cât și în Bunloc.

Dintre câștigătorii etapelor organizate la Colceag, la categoriile de copii, putem amînti: Tulban Maria, Igescu Denisa, Roșuleț Andreea, Paul Ioana, Călin Mircea, Istrate Diana, Roșuleț Claudia, Boeriu Ioana, Boeriu Gabriela, Ion Valentin, Igescu Maria, Lungu Dragoș, Buda Andra, Zaharescu Cătălin, Poenaru Ioana, Tudor Remus, Mezei Andrei, Csere Mihai, Husti Anrdei, și a.

La categoriile de seniori trebuie să remarcăm fidelitatea față de această manifestare a unor iubitori ai schiului din Săcele, care în fiecare an la fiecare etapă sunt prezenți și participă activ atât în concurs cât și în organizarea acestuia. Menționăm aici pentru aportul deosebit adus, pe: Barbu Mircea, Oncioiu Stelian, Stanciu Vasile, Băncilă Octavian, Stanciu Matilda, Oncioiu Maria, Perciog Constantin, Eftimie Ioan, Ghia Petre și nu în ultimul rând unii dintre cei mai fideli concurenți familia Boroș : Constantin, Daniela, Adriana, Liliana. Tot printre participanții fideli ai concursurilor noastre menționăm pe : Mezei Attila, Raț Ioan, Nagy Gabor, Gherman Nicolae, Istrate Elena, Perciog Daniela, și a.

În 18 februarie a fost organizată etapa din Bunloc a ”Memorialului ION TOCITU”, care și de această dată s-a ridicat la un nivel deosebit de organizare și participare.

Nivelul concursului a crescut considerabil prin invitarea sportivilor legitimați de la cluburile de schi din Brașov, pentru care s-au creat categorii de vîrstă separate față de cele pentru amatori.

Au participat în total 147 de concurenți de toate vîrstele. Cel mai în vîrstă concurent, Vlădea Constantin din Râșnov, 83 ani, a parcurs

întregul traseu fără probleme, confirmând încă odată că de important este schiul și mișcarea în aer liber pentru sănătatea și vigoarea organismului uman.

Trebue mentionat faptul că dl. Vlădea, fost component al lotului național de schi la Olimpiadele de Iarnă de la St. Moritz – Elveția în 1948 și Oslo-Norvegia în 1952, împreună cu prof. Ion Tocitu organizează împreună concursurile școlare de schi în Râșnov și Săcele, în perioada când ”nea Ion” era profesor de sport la școlile din Săcele (anii 1962 - 1970).

Etapa din Bunloc a beneficiat și de un arbitraj profesionist, cu celulă și afișaj electronic, din partea echipei de arbitri a Federatiei de Schi, cărora le mulțumim și pe această caale.

Pînă la câștigătorii etapei din Bunloc trebuie să-i amîntim pe următorii : Igescu Denisa, Grigore Robert, Istrate Diana, Ion Valentin, Oproiu Stanca, Zaharescu Radu, Ionda Izabele, Bîchea Claudiu, Husti Andrei, Bocaniciu Alexandru, Ghițoc Andrade, Crețulescu Emanuel, Petrea Bianca, Dămănescu Vlad, și a.

Etapa desfășurată în data de 04 februarie a fost destinată ”Sărîturilor speciale” tot în cadrul ”Memorial ION TOCITU” și s-a desfășurat la complexul de trambuline de pe Valea Largă. Preocuparea pentru organizarea acestei etape a avut-o în primul rînd dl. Prof. Teleshianu Costin.

Aducem la cunoștința săcelenilor că acest concurs la sărituri speciale din cadrul ”Memorial ION TOCITU” la Săcele, este cuprins începând din acest an în **Calendarul național școlar** la Sărîturi speciale.

Cred că acest lucru confirmă încă odată că manifestările care se desfășoară în cadrul ”Memorial ION TOCITU” sunt apreciate nu numai în Săcele, ci sunt recunoscute și pe plan național ca fiind niște manifestări importante, de valoare și cărora trebuie să li se atribuie importanța cuvenită.

Considerăm că și în acest an ”Memorial ION TOCITU” – ediția 32, și-a atins scopul său de promovare a sporturilor de iarnă în special în rîndul copiilor, dar și în rîndul adulților, de mișcare și relaxare, aducându-și un aport considerabil în starea de sănătate a organismului.

Cred că trebuie să evidențiem ca îmbucurător faptul că au apărut și alte forme de manifestări în aer liber. Astfel în 19 februarie, pe părția numită ”Fazakas” din Cernatu a fost organizată prima ediție a ”Serbărilor Zăpezii” la Săcele. Meritul acestei idei și a organizării manifestării este al firmei ”Soft Agency” respectiv dl. Petru și Mihaela Crăcană, pe care îi felicităm pentru inițiativă.

Diversitatea probelor de întreceri, începând de la slalom paralel, sănii, saci cu zăpadă, dragon pe schiuri, dispozitive ingenioase de alunecat, etc.., au atras mulți participanți atât la probele de concurs cât și spectatori. Sperăm să fie un început de bun augur și să devină o tradiție ca și ”Memorial ION TOCITU”.

Deasemeni, este îmbucurător și faptul că a crescut numărul sponsorilor dispuși să contribuie sau chiar să se implice în organizarea acestor manifestări.

Astfel trebuie să mulțumim tuturor celor care s-au implicat și ne-au sprijinit și la ediția din acest an:

- Asociația ”IZVORUL”-Săcele, S.C.ELECTROPRECIZIA S.A. Săcele, SOFT AGENCY s.r.l., Asociația de Dezvoltare Locală ”ORIZONTURI SÄCELENE”, SC URUS BREWERIES SA, SC GABOCIMP srl, SC BARENBRUG srl, SC REAL srl (reprezentant ROSSIGNOL)

Încă odată menționez că este necesară o implicare mult mai mare a tuturor factorilor, a autorităților locale, implicare bazată pe o strategie coerentă și unitară, care să pună în valoare întregul potențial natural și turistic de care dispune orașul nostru, determinând o dezvoltare economică firească și benefică pentru întreaga comunitate. Dacă stim să profităm de oportunitățile create de programele de finanțare europene din acest an și de fondurile structurale care se vor acorda în următorii ani, SÄCELELE poate deveni **un oraș montan**, care poate atrage mii de turiști. Totul depinde de căt de hotărâri și înțelepti suntem.

TABEL NOMINAL

cum membrii cotizanți ai Asociației culturale sportive "Izvorul" - trim. I 2006

1	Costea Dumitru	30.0	70	Bobes Ovidiu	5.0	140	Stegaru Ion	5.0	211	Comşa Traian	2.5
2	Lungu Constantin	30.0	71	Bogeanu Alexandru	5.0	141	Stoian Emilia	5.0	212	Coșerea Vasile	2.5
3	Filipescu Dan	25.0	72	Brașoveanu Camelia	5.0	142	Stroe Constantin	5.0	213	Cosma Maria Teodosia	2.5
4	Ionas Andrei	25.0	73	Bratosin Canu Raluca	5.0	143	Stroe Emil	5.0	214	Czimbor Alexandru	2.5
5	Roșculeț Claudiu	25.0	74	Bratosin Maria	5.0	144	Tamaș Adrian	5.0	215	Daneș Dumitru	2.5
6	Zavarache Constantin	25.0	75	Bratosin Sanda	5.0	145	Taraș Ion	5.0	216	Dinu Popa	2.5
7	Săcelelean Adrian	20.0	76	Bucelea Vasile	5.0	146	Taraș Mircea	5.0	217	Dolea Emilia	2.5
8	Pană Aurel (Belgia)	18.0	77	Bucelea Victor	5.0	147	Teacă Mihai	5.0	218	Dovâncă Marcel	2.5
9	Cărsteaua Șerban	15.0	78	Califară Gavril	5.0	148	Teșileanu B. Barbu	5.0	219	Drăgan Mircea	2.5
10	Erdely Ede	15.0	79	Chițac Geta	5.0	149	Teșileanu Costin	5.0	220	Drăghici Aurel	2.5
11	Ivan Gheorghe	15.0	80	Ciulu Mircea Valentin	5.0	150	Tocitu Viorel	5.0	221	Dragomir Dănuț	2.5
12	Muscalu Vasile	15.0	81	Coliban Nicolae	5.0	151	Tomos I. Maria	5.0	222	Eftimie Virginia	2.5
13	Paraipan George	15.0	82	Comşa Eugen	5.0	152	Tuțuiu Gheorghe	5.0	223	Filip Livia	2.5
14	Tudose Aurel	15.0	83	Constantin Ligia	5.0	153	Ursuț Gabriel	5.0	223	Filip Ștefan	2.5
15	Durbălău Ștefan	12.5	84	Cosma Ion	5.0	154	Vlad Adriana	5.0	224	Flașea Roxana	2.5
16	Albulăt Victor	10.0	85	Crăciunescu Virgil	5.0	155	Voinea Dumitru	5.0	225	Georgescu Ioan	2.5
17	Bălescu Florin	10.0	86	Diaconescu Adrian	5.0	156	Zaharescu Marius	5.0	226	Ghia Petre	2.5
18	Beșchea Dan	10.0	87	Dirjan Ștefan	5.0	157	Zait Bogdan	5.0	227	Gologan Ion	2.5
19	Beșchea Ioan	10.0	88	Dobrin Ioan	5.0	158	Zbarcea Maria	5.0	228	Gonțeanu Mihail	2.5
20	Bodeanu Gheorghe	10.0	89	Drăgan Petre	5.0	159	Arion Mircea	4.0	229	Grozea Gheorghe	2.5
21	Bulea Horia	10.0	90	Drăghici Valentin	5.0	160	Butu Mihai	4.0	230	Iacob Ciprian	2.5
22	Cojocneanu Olimpia	10.0	91	Ene Anca (Tudoran)	5.0	161	Crîșan Emil	4.0	231	Ioni Ștefan	2.5
23	Cornea Ion	10.0	92	Ene Gheorghe	5.0	162	Ghișoiu Dorin	4.0	231	Ionescu Ghe. Petre	2.5
24	Dobrinăs Mihai	10.0	93	Filip Mihai	5.0	163	Nechifor Constantin	4.0	232	Iordache Gabriela	2.5
25	Dogaru Aurel	10.0	94	Filipescu Gheorghe	5.0	164	Petrea Ștefan	4.0	233	Ivan Adrian	2.5
26	Gheorghită Mutu Petre	10.0	95	Filipescu Octavian	5.0	165	Primăvăruș Victor	4.0	234	Ivan Daniel	2.5
27	Jinga Victor	10.0	96	Florescu Gheorghe	5.0	166	Bilan Florin	3.0	235	Lata Viorel	2.5
28	Jitaru Claudiu Ion	10.0	97	Ghinescu Horia	5.0	167	Bobanu Șerban	3.0	236	Lazăr Costel	2.5
29	Lala Dana	10.0	98	Gîrcăag Viorel	5.0	168	Caian Pandrea Aurel	3.0	237	Leb Mircea	2.5
30	Lala Elena	10.0	99	Guju Ștefan	5.0	169	Cioroianu Aurelia	3.0	238	Leșescu Mihai	2.5
31	Lață Ioan	10.0	100	Imre Gabor	5.0	170	Clinciu Sorin	3.0	239	Lupu Nicolae	2.5
32	Mircioiu Lucian	10.0	101	Jerău Gheorghe	5.0	171	Dima Marcel	3.0	240	Măzăre Traian	2.5
33	Mocanu Tarciziu	10.0	102	Jinga Romulus	5.0	172	Dincă Constantin	3.0	241	Median Dan	2.5
34	Moșoiu Alin	10.0	103	Lăcătuș Mariana	5.0	173	Donciu Ciprian	3.0	242	Median Traian	2.5
35	Parea Alexandru	10.0	104	Lukaci Mihai	5.0	174	Erdely Csilla	3.0	243	Modest Zamfir	2.5
36	Popa Virgil	10.0	105	Manea Vasile S.U.A.	5.0	175	Fodor Levente	3.0	244	Moraru Adrian	2.5
37	Radu Gabriel	10.0	106	Mija Adrian	5.0	176	Ghia Roxana	3.0	245	Moroianu Gheorghe	2.5
38	Robu Adrian	10.0	107	Mitreanu Anna	5.0	177	Ghiuță Benone	3.0	246	Munteanu Mircea	2.5
39	Sălișteanu Vasile	10.0	108	Mitreanu Gheorghe	5.0	178	Gologan Dan	3.0	247	Munteanu Valentin	2.5
40	Taraș Octavian	10.0	109	Molnar Cornel	5.0	179	Groza Constantin	3.0	248	Nagy Stefan	2.5
41	Taraș Răzvan	10.0	110	Moraru Florin	5.0	180	Ionescu Nicolae	3.0	249	Necula Dan	2.5
42	Voineag Ioan	10.0	111	Munteanu Cornel	5.0	181	Kapui Elisabeta	3.0	250	Necula Stelian	2.5
43	Median Susana	9.0	112	Munteanu Nicolae	5.0	182	Kristaly Edit	3.0	251	Nitescu Adrian	2.5
44	Median Valeriu	9.0	113	Munteanu Ștefan (Sibiu)	5.0	183	Munteanu Dan	3.0	252	Ognean Luca	2.5
45	Bârsan Horia	7.5	114	Munteanu Vasile	5.0	184	Munteanu Victoria Preda	3.0	253	Oncioiu Maria	2.5
46	Eftimie Ioan	7.5	115	Nechifor Septimiu	5.0	185	Muscă Nicușor	3.0	254	Pasăre Adrian	2.5
47	Manciulea Gelu	7.5	116	Niculescu Gheorghe	5.0	186	Neacșu Lucian	3.0	255	Pascu Liviu	2.5
48	Mărăculescu Radu	7.5	117	Ognean Dorel	5.0	187	Păsărică Claudiu	3.0	256	Poenaru Laurențiu	2.5
49	Matepiuc Daniela	7.5	118	Onica Ioan	5.0	188	Petrutiu Emil	3.0	256	Poenaru Roxana	2.5
50	Năpăruș Camelia	7.5	119	Őslöbanu Dan	5.0	189	Popescu Nechita	3.0	257	Popescu Mihai	2.5
51	Dirjan Liviu	6.0	120	Percioag Gelu	5.0	190	Prundeanu Liliana	3.0	258	Pralea Radu	2.5
52	Lupu Ștefan	6.0	121	Peter Sara	5.0	191	Sabo Viorica	3.0	259	Prosan Nicolae	2.5
53	Zangor Lucian	6.0	122	Popescu Constantin	5.0	192	Şendruc Maria	3.0	260	Răchită Valerica	2.5
54	Alexandrescu Emil	5.0	123	Popescu Ilie	5.0	193	Spîrchez Viorel	3.0	261	Răță Mihai	2.5
55	Andronic Maria	5.0	124	Rișnoveanu Mihai (Londra)	5.0	194	Ștefan Remus	3.0	262	Sârbu Corneliu	2.5
56	Anton Alexandrina	5.0	125	Rișnoveanu Paul	5.0	195	Acsinte Anca	2.5	263	Şerbănuț Flaviu	2.5
57	Avasilichioae Ioan	5.0	126	Rișnoveanu Ștefan	5.0	196	Alexandru Ion	2.5	264	Simion Adriana	2.5
58	Badea Mircea	5.0	127	Roșculeț Abigail	5.0	197	Anghel Adrian	2.5	265	Şipoș Ioan	2.5
59	Bălan Cătălin	5.0	128	Roșculeț Mirela	5.0	198	Bălan Nicolae	2.5	266	Sorban Ștefan	2.5
60	Balint Iuliu	5.0	129	Roșculeț Valeriu	5.0	199	Banciu Neculai	2.5	267	Teodorescu Nicolae	2.5
61	Banciu Gheorghe	5.0	130	Şchiopu Gabriela	5.0	201	Barbu Petre	2.5	268	Teșileanu Emil	2.5
61	Barbu Mircea	5.0	131	Şerbănuț Ioan	5.0	202	Barna Ioan	2.5	269	Tiucă Adriana	2.5
62	Barbu Nicolae	5.0	132	Şerbu Adrian	5.0	203	Bârsan Nicoleta	2.5	270	Ulea Angela	2.5
63	Beleută Eugen	5.0	133	Şerbu Andrei	5.0	204	Beciú Ioan	2.5	271	Ursu Maria	2.5
64	Benga Dănuț	5.0	134	Şerbu Julian	5.0	205	Bobeș Haricleea	2.5	272	Ursu Nicolae	2.5
65	Besoiu Marian	5.0	135	Siserman Eugen	5.0	206	Boca Gabriel	2.5	273	Vamoș Aurelia	2.5
66	Boberschi Dan	5.0	136	Spiru Gheorghe	5.0	207	Boghe Viorel	2.5	274	Zamfir Bogdan	2.5
67	Bobeș Gabriel	5.0	137	Stamate Gheorghe	5.0	208	Bratu Nicolae	2.5	275	Zamfir Dan	2.5
68	Bobeș Gheorghe	5.0	138	Stanciu Vasile	5.0	209	Bucurenciu Ana	2.5	276	Zamfir Radu	2.5
69	Bobeș Ioan	5.0	139	Ştefănescu Dan	5.0	210	Ciubotaru Sergiu	2.5	277	Andrei Sorin	2.0

continuare

278	Avram Vasile	2.0	314	Szasz-Sebeși Paul	2.0
279	Bandi Șeitan Maria	2.0	315	Turoti Roxana	2.0
279	Bârsan Teodor	2.0	316	Zangor Nicolae	2.0
280	Bobeș Constantin	2.0	317	Zangor Traian	2.0
281	Bucurenciu Alexandru	2.0	318	Ardeleanu Adina	1.5
282	Bucurenciu Georgeta	2.0	319	Bălan Corneliu Alexandru	1.5
283	Bulat Elena	2.0	320	Ciobanu Gabriela	1.5
284	Bulat Florentin	2.0	321	Comșa Fulga Stelian	1.5
285	Carpin Victor	2.0	322	Copacel Vasile	1.5
286	Ciupală Mariana	2.0	323	Filip Anca	1.5
287	Codreanu Elena	2.0	324	Ionescu Aurora	1.5
288	Comeș Tiberiu	2.0	325	Ionescu Gheorghe Nae	1.5
289	Costea Maria	2.0	326	Lencuța Cristina	1.5
290	Cozma Cornelius	2.0	327	Mătărea Ovidiu	1.5
291	Gidea Aurel	2.0	328	Mircioiu Sebastian	1.5
292	Ionescu P. Gheorghe	2.0	329	Morariu Victor	1.5
293	Iordache Dumitru	2.0	330	Percioag Constantin	1.5
294	Iitu Vichente	2.0	331	Trandafir Marius	1.5
295	Jinga Gheorghe	2.0	332	Trandafir Vasile	1.5
296	Lipan Florin	2.0	333	Vasilache Gheorghe	1.5
297	Manciu Ioan	2.0	334	Vlad I. Adriana	1.5
298	Moldovan Valer	2.0	335	Vlad Mircea	1.5
299	Moraru Mircea	2.0	336	Andrieși Monica Florica	1.0
300	Munteanu Elena Marcu	2.0	338	Brânzea Maria	1.0
301	Munteanu Livia	2.0	339	Cenușe Ioan	1.0
302	Munteanu Mihail	2.0	340	Cliniciu Eugenia	1.0
303	Oprea Ovidiu	2.0	341	Cliniciu Nicolae	1.0
304	Păis Ioan	2.0	342	Drăgoescu Valer	1.0
305	Pari Iuliu	2.0	343	Lupu Florica	1.0
306	Pelin Matei Alina	2.0	344	Moldovan Ortensia	1.0
307	Pencu Haralambie	2.0	345	Orez Ioan	1.0
308	Poașcă Gheorghe	2.0	346	Panaete Ioan	1.0
309	Popovici Maria	2.0	347	Şeitan Adrian	1.0
310	Radu Ramon	2.0	348	Taflan Dumitru	1.0
311	Sarafie Ioan	2.0	349	Taflan Elena	1.0
312	Şerban Cornelius	2.0			
313	Şerbănescu Adrian	2.0			

2212 Săcele - Brașov, str. Parcului 18
Tel.: 40-268-27 33 33 fax: 40-268-27 39 48
Serviciile sale - oferite prin
SERVICE AUTO MAGAZIN Tel.: 268/33.98.65
PASAJ COMERCIAL Tel.: 268/47.59.98

ELECTROPRECIZIA

Feel The Power

ELECTROPRECIZIA

ELECTROPRECIZIA

SPRE ȘTIINȚĂ

Materialele primite la redacție nu se înapoiază.
Articolele privitoare la Săcele, Tărâmulgeni, Zizin și Purcăreni au prioritate.

Materialele ce se doresc a fi prezentate în coloanele revistei, precum și alte informații despre revistă și asociația cultural-sportivă "Izvorul", pot fi obținute de la:

Ing. Taraș Octavian - str. G. Moroianu, nr. 361, Săcele

Ing. Roșculeț Claudiu - str. G. Moroianu, nr. 353, Săcele

Coloanele revistei rămân deschise tuturor acelora care, prin articolele lor, înțeleg să contribuie la cunoașterea și progresul acestor meleaguri.

REDACȚIA

COLECTIVUL DE REDACȚIE

ing. Claudiu ROȘCULEȚ,
ing. Octavian TARAŞ, Ioan EFTIMIE,
ec. Milu ALEXANDRESCU, ing. Dan ZAMFIR,
prof. Nicolae MUNTEANU, ing. Abigail ROȘCULEȚ,
Adriana VLAD, ing. Horia BÂRSAN